

Näringsutskottets offentliga sammanträde om en forsknings- och innovationspolitik för ett konkurrenskraftigt näringsliv

Näringsutskottets offentliga sammanträde
om en forsknings- och innovationspolitik
för ett konkurrenskraftigt näringsliv

ISSN 1653-0942
ISBN 978-91-7915-101-0 (tryck)
ISBN 978-91-7915-102-7 (pdf)
Riksdagstryckeriet, Stockholm 2024

Förord

Näringsutskottet genomförde den 25 april 2024 ett offentligt sammanträde om en forsknings- och innovationspolitik för ett konkurrenskraftigt näringsliv. Syftet med sammanträdet var att öka utskottets kunskaper om hur forsknings- och innovationspolitiken kan bidra till ett konkurrenskraftigt näringsliv.

I denna rapport redovisas först programmet följt av uppteckningarna från sammanträdet. De bilder som visades under introduktionsanförandet finns i en bilaga till rapporten. Sammanträdet direktsändes på riksdagens webbplats och en videoupptagning finns även att se i efterhand på webbplatsen.

Stockholm i juni 2024

Tobias Andersson (SD)

Ordförande, näringsutskottet

Elisabeth Thand Ringqvist (C)

Vice ordförande, näringsutskottet

Johan Fransson

Kanslichef, näringsutskottet

Innehållsförteckning

Förord	3
Näringsutskottets offentliga sammanträde om en forsknings- och innovationspolitik för ett konkurrenskraftigt näringsliv	5
Uppteckningar från det offentliga sammanträdet.....	6
<i>Bilaga</i>	
Bilder från det offentliga sammanträdet	39

Näringsutskottets offentliga sammanträde om en forsknings- och innovationspolitik för ett konkurrenskraftigt näringsliv

Tid: torsdagen den 25 april kl. 10.00–12.00

Plats: Förstakammarsalen

Program

Välkomstanförande

Tobias Andersson (SD), ordförande i näringsutskottet

Omställning och konkurrenskraft genom forskning och innovation

Darja Isaksson, generaldirektör för Vinnova

Röster om vilka insatser och åtgärder som kan främja ett innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv

Sara Mazur, verkställande ledamot i Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse

Pia Sandvik, verkställande direktör för Teknikföretagen

Åsa Zetterberg, förbundsdirektör för Tech Sverige

Timo van't Hoff, Chief Business Development Officer vid Rise Research Institutes of Sweden

Stina Lantz, verkställande direktör för Swedish Incubators & Science Parks, SISP

Regeringens arbete med den kommande forsknings- och innovationspropositionen

Energi- och näringsminister Ebba Busch, Klimat- och näringslivsdepartementet

Kaffepaus

Frågor från utskottets ledamöter

Avslutningsanförande

Elisabeth Thand Ringqvist (C), vice ordförande i näringsutskottet

Uppteckningar från det offentliga sammanträdet

Ordförande Tobias Andersson (SD): Ärade ledamöter, varmt inbjudna gäster och övriga åhörare! Välkomna till näringsutskottets offentliga sammanträde om en forsknings- och innovationspolitik för ett konkurrenskraftigt näringsliv!

Näringsutskottet är som bekant ett brett utskott vars intressen ofta sträcker sig in i andra utskotts beredningsområden, och så även i detta fall. Vårt näringsliv är i behov av relevant kompetensförsörjning, varför skolan och akademins alla led är av yttersta vikt för svensk konkurrenskraft. Mot den bakgrunden spelar såväl regeringens STEM-strategi som den kommande forsknings- och innovationspropositionen en stor roll för att säkerställa att den kompetens som näringslivet efterfrågar går att finna här i Sverige.

Därför är Klimat- och näringslivsdepartementet och näringsutskottet måna om att uppvakta och framföra synpunkter till Utbildningsdepartementet och utbildningsutskottet. Dagens offentliga sammanträde är ett led i det arbetet, och i dag ligger fokus på den del som faktiskt ryms inom vårt beredningsområde, nämligen innovationspolitiken. Sverige bedöms som bekant vara ett av världens mest innovativa länder, vilket är någonting att vara stolt över och värna. Runtom i hela världen hoppas ledande forskare och innovatörer att någon gång få föräras det Nobelpris som delas ut till minne av en av Sveriges främsta innovatörer genom tiderna, Alfred Nobel. Nobel är tillsammans med Gustaf de Laval, Gustaf Dalén, Nils Bohlin, Victor Hasselblad och många andra några av de svenska innovatörer som genom århundraden utvecklat och uppfunnit stort och smått som förändrat världen och hjälpt mänskligheten framåt.

Den svenska innovationsframgångssagan skrivs dock än i dag, dels direkt inom akademien, dels, och inte minst, genom svenska storföretags återinvesteringar av sin vinst i forskning och utveckling för att fortsätta ligga i framkant och bidra till en bättre värld. Detta behöver svensk politik fostra och främja snarare än att bromsa och begränsa. Därför ser vi fram emot den kommande forsknings- och innovationspropositionen och ska i dag få ta del av inspel och synpunkter från berörda aktörer.

Med de inledande orden från mig själv förklarar jag därmed dagens sammanträde öppnat. Punkt två på vår dagordning är att vi ska få börja med en inflygning till temat av ingen mindre än generaldirektör Darja Isaksson från innovationsmyndigheten Vinnova.

Darja Isaksson, Vinnova: Ärade ledamöter och vänner! Det är verkligen fint att få vara här. Många av er har säkert läst vårt inspel och vår analys, och för dem av er som eventuellt inte har hunnit det tipsar jag om att de självklart finns tillgängliga för att både ladda ned och läsa på vår webbplats.

Jag ska här göra en kommentar på några minuter. Som vi hörde är Sverige ett land som vet att vi har byggt vårt välstånd på att ligga i framkant, i framkant av kunskap, teknik och innovation och hållbarhet. Men när forsknings- och innovationspropositionen läggs fram värnar vi detta i en omvärld som förändras väldigt snabbt. En eskalerande klimatkris och ökande säkerhetshot skapar allt större utmaningar. Vi ser faktiskt att försörjningskedjor där saker som produceras, förädlas och transporteras ända in i våra butikshyllor störs av saker som plötsliga översvämningar, bortspolade broar, bränder och faktiska cyberattacker.

Samtidigt vet vi att vi behöver stärka säkerhet, beredskap och resiliens väldigt snabbt för att kunna möta det här, och vi vet att klimatkrisen kommer att förvärras under en tid och att omställningen brådskar. Samtidigt ändras förutsättningarna för att lösa problemen snabbt därför att teknikutvecklingen går snabbare än någonsin.

Näringslivet väntar inte; de agerar. De agerar helt enkelt därför att de förstår och ser sina möjligheter i en värld som förändras. Andra länder gör också det, så i den här förändringen görs investeringar. Det är investeringar i nya fabriker, såklart, som läggs där det finns tillgång till el. Men det handlar också om tillgång till kunskap och teknik i framkant, helt enkelt därför att detta att leda i teknik och att till och med ha överlägsenhet i dag innebär global makt. Att ligga i framkant är en förutsättning för att vara med i matchen. De som ligger långt fram blir vinnare. De som halkar efter blir förlorare.

Sverige, som är ett litet exportberoende land, bygger vår förmåga på förmågan att komma med innovativa nya lösningar som gör skillnad långt bortom landets egna gränser. Sverige ska vara ett land som man vill samarbeta med för att vi har kunskap att bidra med. Den förmågan är vad propositionen handlar om. När vi tittar på EU:s prioriteringar märker vi att de säger samma sak, nämligen att säkerhet, digital och grön omställning och stärkt konkurrenskraft hänger ihop och att allt detta förutsätter forskning och innovation. Vi ser hur länder därför väljer att göra strategiska prioriteringar för att både skydda sin egen teknikutveckling och främja alla de företag, befintliga och nya, som är ledande i den utvecklingen och samtidigt fördjupar de strategiska samarbeten som man behöver för att verkligen ligga långt fram.

Detta omsätts också i viktiga teknikstrategier. När vi tittar på teknikstrategierna i EU:s anda ser vi tydliga mönster. I dessa beskrivs avancerade halvledare, kvantteknik, artificiell intelligens och bioteknik ofta som höga prioriteringar. Vi ser också andra, traditionella svenska, styrkeområden ligga högt upp på listan som framtidens konnektivitet, alltså 6G, nya material, avancerad tillverkning och robotik.

De här prioriteringarna kombineras med investeringar. Alla vita pilar ni ser på bilden jag visar föreställer de länder som vi nu ser göra kraftfulla ökning i sina investeringar. I Sverige är vi vana att se oss själva som ett land som investerar mycket i forskning och innovation, med ungefär 3 procent av BNP. Men som ni ser av Sveriges position i bilden är vi nu snarare något av ett mellanmjölsland. Andra snabba, smarta, innovativa länder, som Israel och

Sydkorea, lägger nu sedan länge mer än 5 procent av BNP på forskning och innovation.

Om vi tittar på den mörka delen av staplarna, som illustrerar de statliga investeringarna i forskning och innovation ser vi att Sverige i dag ligger på 15:e till 16:e plats av OECD:s länder. Låt det sjunka in! Fundera på vad det betyder på sikt. Finland, vårt grannland, har trots ett väsentligt sämre ekonomiskt utgångsläge än Sverige fattat beslut om att ha som mål att nå 4 procent av BNP i forskning och innovation och att de statliga investeringarna till 2030 ska öka till totalt sett 1,2 procent av BNP. Och Finland är inte ensamt.

Vi ser också mönster när det gäller i vad och hur man investerar. I en alldeles nyligen publicerad AI-strategi från Kanada ser vi till exempel att man där väljer att nu investera 2,4 kanadensiska miljarder, alltså nästan 20 miljarder svenska kronor, i AI. Merparten av de investeringarna går till teknikinfrastruktur, beräkningskapacitet, data och framstående AI-modeller. Närmare 2 miljarder svenska kronor investeras i AI-startups – de nya ledande bolag som är helt avgörande för förnyelse i alla branscher.

Det här var lite kort om bakgrunden till vårt inspel till forsknings- och innovationspropositionen. Det är ett inspel där vi tillsammans med de andra forskningsfinansiärerna är överens om att också Sverige skulle behöva göra som Finland och sätta ett mål om 4 procent av BNP. Men det handlar också om att Sverige, som andra länder, behöver säkerställa att vi gör det strategiskt genom att sätta nationella mål och en nationell strategi.

Vi är också tydligt överens om att vi behöver säkerställa att vi har den helhet som behövs från grundforskning till innovation inom fyra viktiga områden för Sverige: näringslivets klimatomställning, nationell säkerhet, resilienta samhällen och hälsa.

Om jag lite kort ska kommentera dem kan vi titta in i näringslivets klimatomställning, där vi ser ett imponerande ledarskap från svenska företag. Men de behöver också goda förutsättningar att accelerera omställningen. De behöver forskning som utgår från deras behov. Ett strategiskt innovationsprogram är ett i Sverige bevisat effektivt verktyg för att låta näringslivets behov sätta prioriteringarna för forskning och innovation, och i och med de nya Impact-programmen tar det ett nästa kliv. De här programmen säkerställer att näringslivets behov är i fokus och ger många möjligheter att testa nytt och ta risk tillsammans på ett sätt som faktiskt inte fungerar om inte staten är med och delar den risken. När vi tittar in i det här området och ser var vi har gap i dag vill vi särskilt lyfta behovet av satsningar på materialområdet. Det gäller inte minst biobaserade material, som har stor potential och relevans för all industri.

Vinnova arbetar sedan en tid tillbaka med vårt nya regeringsuppdrag att också stärka svensk säkerhet genom att arbeta för civilmilitära synergier i innovationssystemet tillsammans med Försvarmakten. Det arbetet behöver såklart fortsätta och skalas upp. Men jag vill också passa på att visa er en bild av hur Nato systematiskt arbetar med avancerad testinfrastruktur och testbäddar världen över för att utveckla ny teknik. Ni kommer att känna igen ett antal teman. För vad är man stark på här? Det är kvant, AI, nya material, avancerad

tillverkning, robotik – ni börjar känna igen tematiken. Kopplat till de här avancerade testbäddarna arbetar Nato väldigt systematiskt med att söka efter, investera i och driva fram nya startups som kan växa till scaleups därför att de är avgörande för förmågan.

Men det är inte bara näringslivet som behöver forskning och innovation; det gör våra samhällen också. Städer såväl som glesbygd behöver utvecklas. En långsiktig satsning som ger det offentliga chansen att utvecklas och att skala innovationer som fungerar i hela landet behövs verkligen. Det är inte bara industrin som behöver avancerad digitalisering. I en tid där beredskapen behöver stärkas är det värt att notera att matområdet är ett område där tekniska framsteg och möjligheter skapar förutsättningar att både skapa exportvärden och konkurrenskraft och samtidigt bidra till stärkt svensk beredskap och adressera viktiga hållbarhetsområden.

När vi pratar om mat, när det gäller både industri och hälsa, kan vi också notera att det här är områden som nu av olika skäl möter en oöverträffad regulatorisk komplexitet. Critical Raw Materials Act, Net-Zero Industry Act och AI Act är viktiga akter som behövs. Men de skapar också en regulatorisk osäkerhet. Samtliga nämner regulatoriska sandlådor som ett sätt att främja innovation. Vinnova föreslår att vi inte låter det här utvecklas helt och hållet bottom-up utan att vi i stället säkerställer möjligheter för de regulatoriska myndigheterna att ta ett samlat grepp, att lära tillsammans och att säkerställa att vi verkligen har regelverkstillämpning som främjar innovation.

Hälsa och välfärd är ett styrkeområde för Sverige. Pandemin påminde oss om hur viktigt är det att kunna dra nytta av kunskap i framkant. När det verkligen gäller kan man rädda miljontals liv om man har tillgång till både avancerad testinfrastruktur, ledande forskning och ledande företag. Just nu går hela life science-sektorn också igenom stora förändringar på grund av genombrott i forskning och teknikutveckling. Vi behöver säkerställa att vi drar nytta av våra möjligheter i det här. Vi behöver investera i precisionsmedicin. Vi behöver också investera i att säkerställa att den blir tillgänglig för invånare i Sverige, att den implementeras. Båda sakerna förutsätter investeringar i hälsodata, där EU börjar ställa krav.

Som ni har hört handlar mycket om att teknikutvecklingen går snabbt på flera områden. Vi har i vårt inspel lyft ett antal viktiga områden: halvledare, kvant, AI och bioteknik. Det är sådant som ni också ser återkommer i många andra länders strategiska prioriteringar. Jag skulle vilja uppmärksamma er på att just bioteknik faktiskt är en kombination av traditionella styrkeområden inom både AI, life science och material science. I Storbritanniens teknikstrategi visar man detta tydligt. Där kallar man det för engineering biology, och man visar vilken potential det här området har inom alltifrån mat, biobränslen och hälsa till koldioxidfångst och koldioxidlagring och, inte minst, nya material.

För att avrunda: Vi vet att satsningar på de här teknikområdena verkligen har betydelse. De rör sig snabbt. Jag hoppas därför att ni både investerar i detta och ställer krav på oss forskningsfinansierare att utveckla formerna för

arbetssätten så att vi accelererar resan från banbrytande forskning till innovationer som gör skillnad i världen.

När det gäller internationella samarbeten tittar vi på siffrorna och ser att Sverige sticker ut. Sverige har en nedåtgående trend i vårt deltagande i europeiska ramprogram, och den trenden måste brytas. Vi vet också att i den snabba utvecklingen är strategiskt valda samarbeten viktigare än någonsin. För att kunna göra skillnad där behöver vi investera i händer och fötter på plats i Bryssel och i nationell medfinansiering som gör att våra forskare och våra företag kan vara starka och attraktiva i sådana samarbeten.

Slutligen trycker vi också på behovet av avancerad teknikinfrastruktur. Mycket av det arbete vi pratar om är materialsport. Vi behöver investera i teknikinfrastruktur likaväl som i forskningsinfrastruktur. Hur relaterar det här till grundforskningen? Jo, man använder dessa miljöer även för grundforskning. Men framför allt kan vi också påminna om att när Finland ökar sina investeringar går en tredjedel av dem till att skapa förutsättningar för akademien att satsa på spets och excellens. Det skulle vi kunna göra också i Sverige.

Vi vet värdet av att ligga i framkant. Låt oss investera i möjligheterna framåt!

(Applåder)

Ordförande Tobias Andersson (SD): Nästa del handlar om röster om vilka insatser och åtgärder som kan främja ett innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv. Vi ska först få höra Sara Mazur, verkställande ledamot vid Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse.

Sara Mazur, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse: Herr ordförande och ärade ledamöter! Vi på Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse är Sveriges största privata finansiärer av forskning på svenska universitet och lärosäten. Förra året delade vi ut 2,2 miljarder kronor, och vi har totalt delat ut över 37 miljarder sedan stiftelsen bildades för mer än 100 år sedan.

Våra huvudsakliga områden är naturvetenskap, medicin och teknik, och vi jobbar genom att ge långsiktiga anslag till fri forskning och till excellenta forskare och forskningsprojekt. Men det handlar även om strategiska satsningar i områden där vi tycker att det är extra viktigt för Sverige att stärka sin kompetens och lyfta fram forskningsfronten. Våra medel fördelas ungefär 50–50 mellan individanslagen och de strategiska satsningarna.

Den forskning vi stöder är fri grundforskning, och vi gör det genom långsiktiga anslag. Det beror på att vår starka tro, eller vår vetskap, är att det är så man kan få de riktigt stora genombrotten. Det är så man kan hitta de nya banbrytande teknikerna och de nya innovationerna. Men vi arbetar också med att bygga kompetens för Sverige, och det gör vi dels genom att vi rekryterar ledande internationella forskare till Sverige, dels genom att vi bygger kompetens i våra forskarskolor i de strategiska program vi har. Vi stöder även den innovation som kommer ur våra forskningssatsningar.

Som en privat stiftelse kan vi inte engagera oss kommersiellt i företag; det får vi inte. Men det vi kan göra är att ge forskningsanslag till universiteten för att ge dem möjlighet att bygga proof of concept, research validation eller minimum viable product när det finns en innovativ idé. Där har vi etablerat vår plattform Wallenberg Launchpad, WALP, och sedan 2017 har vi delat ut över 70 proof of concept-anslag till en total finansiering om närmare 300 miljoner kronor. Ur det har det bildats 48 nya företag för Sverige.

För att ge några exempel på innovation som kommer ur grundforskningen och i företag som har etablerat sig ur detta kan vi till exempel hitta företag som arbetar med ny cancerdiagnostik från ett enkelt blodprov eller företag som tar fram ett tunt membran som gör det möjligt att ha bärbar dialysutrustning. Det finns också ett företag som gör n-dopade polymerer för tryckt elektronik, vilket är ett genombrott.

I våra strategiska initiativ är det väldigt viktigt för oss att samarbeta både med det svenska samhället och med svensk industri. Vårt mål med de strategiska programmen är att bygga kompetens för Sverige långsiktigt för att Sverige ska vara långsiktigt framgångsrikt. Här har vi sett att instrument som till exempel industridoktorander, industripostdoktorer, gemensamma projekt och gemensamma forskningsarenor är av stort värde. Det som är väldigt viktigt i det här samarbetet är att med de nya teknologier och den nya vetenskap som kommer är tiden kort mellan grundforskning och tillämpning. Vi måste därför snabba upp processen, och det gör vi bäst genom att arbeta tillsammans genom att skapa en överlappning mellan den forskning som sker i företagen och den akademiska forskningen. Då kan vi få en riktigt snabb överföring från grundforskning ut till ny innovation och nya tillämpningar i företagen.

Som jag sa är våra strategiska program valda inom områden där vi anser att det är extra viktigt för Sverige att lyfta fram sin forskning och att stärka kompetensen. Det är i huvudsak tre områden. Ett område är datavetenskap, it, kvantteknologi och matematik. Det är det blå området på den bild jag visar. Ett område är livsvetenskap inklusive bioteknik. Det är det röda området. Ett område är materialvetenskap, och det är det gröna området.

Inom alla program har vi forskarskolor där vi utbildar doktorer för Sverige. Om vi lägger ihop dem är det totalt över 1 300 doktorer som kommer att ha gått ut våra forskarskolor när programmen slutar, vilket är någonstans runt 2031. Av dessa 1 300 ska minst 325 ha varit industridoktorander.

Vi arbetar även med postdoktorer, totalt 600. Minst 120 av dessa ska ha varit industridoktorander. En industridoktorand eller industripostdoktor är någon som är anställd i ett företag men som tillbringar minst 80 procent av sin tid med att antingen studera till doktor på ett universitet eller att göra en postdoktortjänst på ett universitet. Vi finansierar även ett antal gemensamma forskningsarenor mellan svensk industri, svenskt samhälle och akademien.

Jag ska nämna någonting som har kommit ut ur detta. Det gäller till exempel vår satsning HPA, den humana proteinatlasen. Ur denna har det kommit ungefär tio nya företag till Sverige. Ett av dem är Affibody, som tar fram nya läkemedel mot immunbristsjukdomar och mot cancer. Ett annat bra exempel

på innovation som har varit till gagn för ett stort svenskt företag har tagits fram inom Wallenberg Wood Science Center, WWSC. Det handlar om ett nytt träfiberbaserat skummaterial för att ersätta frigolit. Ett bolag startades, och bolaget köptes sedan av ett stort svenskt skogsbolag.

Innan jag kom hit i dag blev jag extra glad, för jag fick ett tackmejl från ett svenskt företag som sysslar med autonoma fordon. De beskrev hur viktig forskningen i WASP-programmet och deras växelverkan med WASP-programmet hade varit för deras produkter och deras teknikutveckling. WASP är Wallenberg AI, Autonomous Systems and Software Program.

För att avsluta: Vi stöder fri excellent grundforskning med långsiktiga anslag. Vi stöder innovationen som kommer ur det med proof of concept-anslag, och vi gör strategiska satsningar inom de områden där vi anser att Sverige måste lyfta sig forskningsmässigt och kompetensmässigt. De satsningarna gör vi tillsammans med svensk industri och det svenska samhället.

(Applåder)

Ordförande Tobias Andersson (SD): Då går vi vidare till nästa talare, som är Pia Sandvik, verkställande direktör för Teknikföretagen.

Pia Sandvik, Teknikföretagen: Herr ordförande och ärade engagerade personer för forskning och innovation! På Teknikföretagen har vi haft ett omfattande arbete med våra medlemsföretag för att ta fram det inspel som vi har kring hur vi behöver jobba tillsammans för att få en bättre forsknings- och innovationspolitik i Sverige. Vi har också gjort det med resterande delar av industrin.

Svensk industri är kunskapsintensiv. Den verkar på en global marknad där teknikutvecklingen blir en allt viktigare faktor för konkurrenskraft, välbefinnande och försvarsförmåga. Industrin sysselsätter cirka 800 000 människor i Sverige och står för drygt 20 procent av vårt lands BNP. Inklusivt industrinära tjänster är det 56 procent av Sveriges export. Med det sagt kan man bara konstatera en sak: Industrin är en viktig samhällsaktör, och dess möjligheter att vara konkurrenskraftig är avgörande för vårt lands välbefinnande.

Därför kan jag inte nog understryka hur mycket vi uppskattar möjligheten till en diskussion om hur vi ska utforma den framtida FoU-politiken för att jobba med att specifikt stärka konkurrenskraften. Det pågår ett globalt teknikutvecklingsrace där både näringslivet och forskning befinner sig och jobbar tätt ihop med forsknings- och innovationspolitiken. Man behöver förstå det här i Sverige på en mycket mer strategisk nivå kopplat till hur globaliseringen ser ut i dessa frågor.

Man kan dra en enkel slutsats av detta: Kommande forsknings- och innovationsproposition måste vara en ambitiös och strategisk agenda för Sverige och för hur vi framöver ska säkerställa att vi fortsätter att vara den kunskapsnation som vi är. Vi förväntar oss ambitiösa, kraftfulla satsningar som fokuserar på industrins konkurrenskraft.

Näringslivet står för 74 procent av investeringarna i forskning och utveckling. År 2022 var det, med ett litet korn, 150 miljarder. Av detta står Teknikföretagens medlemmar för hälften.

Att Sverige kommer väl ut i det här beror naturligtvis på hur andra kommer att göra. Darja visade just hur det här kapplöpningsracet ser ut. Till och med ett grannland som Finland, som ligger väldigt nära oss, har ett sätt att hantera detta. Det är också så att vad vi gör i Sverige med vår politik och vilka ambitioner vi har kommer att påverka framtida investeringar i de företag vi har i Sverige eller i nyetableringar.

Vad tycker då vi att man ska göra? Vad tycker vi är prioriterat? Statens roll är inte att finansiera företagens egen forskning, utan det handlar om att se till att de aktörer som finns i forsknings- och innovationssystemet har förutsättningar att verka. Det är lärosäten, det är forskningsinstitut och det är forskningsfinansiärer. Kan de göra ett bra jobb kommer det att stärka det hela. Starka forskningsinstitut och finansiärer har en otroligt viktig roll för att industrins kunskapsutveckling ska ske, för att de ska kunna testa nya innovationer, få ut dem på marknaden och utföra ett strategiskt utvecklingsarbete och naturligtvis också koppla det till den forskning som sker på EU-nivå och innovationen där.

Akademi och forskningsinstitut spelar en otroligt viktig roll i att agera partner för svenska industriföretag också för att ta hem EU-finansierade projekt. Men för att lyckas med det måste vi ha starka forskningsfinansiärer i Sverige, som Vinnova, Energimyndigheten och Formas. En minskning av dessa kommer att leda till att vi begränsar Sveriges möjligheter att ta del av EU-projekt, men det leder också till att den totala kakan minskar. För det finns en sak som händer med de där 100 procenten där industrin i dag tar 74 procent: Om staten ökar följer industrin med. Så har det alltid varit.

Med andra ord: Det ska vara minst 1 procent av BNP. Vi borde ha en ambitiös politik så att vi gör som i Finland. Industrin skakar hand med politiken och säger att vi borde upp till 4–5 procent. Sverige måste fortsätta att vara det innovativa och konkurrenskraftiga land som vi har varit och är.

Nästa förslag på reform är att vi tycker att vi ska ta fram en nationell teknik- och innovationsstrategi. Den ska vara driven av industri, akademi, institut och forskningsfinansiärer. Jag deltog på ett round table-möte med CTO för bara några dagar sedan och presenterade hur vi såg på det här. Ni ska veta att OECD har pekat ut att Sverige måste göra någonting. Det är många andra länder som redan har det här på plats.

Företagen säger så här: Om vi i våra företag vet vilka områden Sverige kommer att satsa på i form av akademisk prioritering i den mån det är möjligt, med forskningsfinansiärerna och instituten etcetera – då vet vi vilka verksamheter vi ska lägga i Sverige och vad vi ska satsa på! Den tydligheten har alltså betydelse för företagets framtida finansiering och prioritering. Naturligtvis handlar det här om att accelerera den kunskapsutveckling som behöver göras i Sverige för att vi ska fortsätta att vara konkurrenskraftiga.

Politikens roll i det här – vad är då den? Det handlar om att skapa förutsättningar för att faktiskt få den här nationella kraftsamlingen i form av att ha en teknik- och innovationsstrategi. Får man en finansiell ambitionshöjning hand i hand med strategin kommer det att öka konkurrenskraften. Det kommer att leda till att man utvecklar nya teknologier och fortsätter att vara innovativ. Det kommer också att stödja det som finns. Det handlar om behovet av försvarsinnovation, dual use och dubbelanvändning.

Sista förslaget är långsiktiga innovationsprogram. Jag tror inte att jag behöver nämna inför denna församling att långsiktigheten när man satsar på forskning och innovation är helt avgörande. Det går inte att hatta fram och tillbaka, utan man måste ha en linje. Det tar tid innan investeringar i kunskap och forskning ger effekt.

Det är därför viktigt att staten engagerar sig i att skapa tvärsektorieella samarbetsytor och ger dessa ordentligt med finansiering, att man delar på risken, där industrin tar sin del och forskningsfinansiärerna tar sin del, och att man på det sättet kan komma ihop, prioritera, samarbeta och fortsätta att utveckla kunskap och innovation.

Om industrin och akademien ensamma skulle vara ansvariga för detta finns det en stor risk att det blir ganska lite som man kan samverka kring därför att det i praktiken inte finns några resurser att arbeta med. Detta skulle hämma innovationskraften och konkurrensen.

Man kan nog inte säga annat än att vår paradgren i Sverige faktiskt har varit samarbete mellan akademi och näringsliv. Men det räcker inte att konstatera det, utan detta måste fortsätta och även öka om vi ska fortsätta att vara ett land som är så konkurrenskraftigt trots sin litenhet och fortsätta att bygga ett bra land med välstånd.

Vi säger att det behövs en teknik- och innovationsstrategi med långsiktiga innovationsprogram där en snabb teknikutveckling kan säkerställas.

(Applåder)

Åsa Zetterberg, Tech Sverige: Herr ordförande! Jag tackar för möjligheten att vara här.

Mycket klokt finns redan på agendan, som sagt, och jag vill bara kort säga att Tech Sverige samlar 1 400 svenska och internationella företag som utgör den svenska techscenen.

Techbranschen växer i betydelse, och ni har kanske tagit del av några av de fakta och rapporter som vi har gått ut med. Branschen har i dag en omsättning på 1 000 miljarder och är en av de branscher som växer snabbast också i antal medarbetare. Antalet människor som jobbar inom techbranschen har ökat med 30 000 sedan 2020.

Techbranschen står för 11 procent av Sveriges export och växer i hög takt. Branschen är oerhört viktig för alla branscher och är också beroende av att ha ett bra samspel med alla branscher. Sverige är beroende av en stark techbransch för att vara konkurrenskraftigt globalt.

Vi stärker Sverige genom att ha en hög digital mognad och ligga på spets och excellens i digitaliseringen men också genom att få med omställningen så att hela samhället är med – alla företag och hela näringslivet som sådant.

Vi har massor med spjutspetsförmågor i Sverige, som vi har varit inne på tidigare, och vi måste vara där för att vara konkurrenskraftiga framåt. Mycket kommer att handla om att ha en teknologisk konkurrenskraft och förmåga att omsätta detta till smarta lösningar, affärsidéer och framgångsrika företag.

Det behövs en rejäl ambitionshöjning när det gäller den svenska forskningsbudgeten, i linje med vad som har sagts här tidigare. Vi ska veta vad som står på spel, och det är att väldigt mycket av det som sker och förmedlas digitalt kommer att skapa ekonomiskt värde. Det är de nationer och länder som är snabba med att anamma ny teknik och skapa ett värde kring det som kommer att hämta hem i det race som pågår. Vi behöver därför vara där hela tiden.

Om vi tittar på de investeringar som sker i dag kopplat till att vi här också har ett särskilt fokus på teknik kan vi se att det som världen – de olika kontinenterna – gör är att satsa mycket på just ICT när det gäller både service, tjänster och produkter.

Om vi går lite djupare och tittar på till exempel AI-området och det privata kapitalet, som så att säga ligger utanför bolagen, alltså riskkapitalet, ser vi att 40 procent av investeringarna på AI-området går till USA, 32 procent till Asien och 12 procent till Europa.

På 5G-området går 60 procent av investeringarna till Kina, 27 procent till USA och 11 procent till Europa. Europa måste stärka sig, och Sverige måste vara där och leda. Detta har byggt oss starkt historiskt, och det är detta som kommer att stärka oss framöver.

För att vara med i det som händer och sker nu, för att bevara vår konkurrenskraft och för att klara klimatomställningen och jobben i Sverige måste vi fortsätta att satsa på det excellenta. Vi måste satsa på spjutspetsteknik, där flera saker har nämnts tidigare här i dag – allt från 5G och 6G till bioteknik, AI, kvantteknik och, inte minst, cybersäkerhet. Detta är fantastiska exportnäringsgrupper för oss framöver. Det kommer att handla om teknikspetsen men också om hur vi omsätter det hela i hela vårt näringsliv.

Jag hade önskat att jag kunde stå här i dag och säga att vi har tillgång till kompetens, men det har vi inte. Vi saknar väldigt mycket kompetens när det gäller digital spets men också bredd. Enligt våra beräkningar behöver vi ytterligare 18 000 personer med digital spetskompetens till hela näringslivet, den offentliga sektorn och techbranschen. Vi skulle önska att vi hade en målsättning om åtminstone ytterligare 100 000 personer med digital spetskompetens till 2030. Det kommer att hjälpa och stärka Sverige i att vara konkurrenskraftigt.

Det vi behöver göra är att titta på vad vi har i vårt utbildningssystem. Tyvärr lämnar nästan 50 procent av dem som väljer en it-utbildning den innan de är klara. Det läcker i systemet. Vi har inte den genomströmning vi önskar. Vi behöver titta närmare på hur vi kan hjälpa människor att komma till framtidens jobb.

Vi behöver också integrera digitalisering och AI i princip i alla högskoleutbildningar framöver. Det är en sådan faktor som ändrar förutsättningarna för våra jobb och för människor att vara attraktiva på sin arbetsplats. Vi behöver stärka samverkan så att vi får en tydlig arbetslivsanknytning i dessa delar, och vi behöver fortsätta att stärka förmågan till kompetensutveckling, livslångt lärande och omställning tillsammans.

Vi ser med glädje på de initiativ som tas när det gäller att ha en talangattraktion. Även om vi har förmåga att stärka oss i att ha ännu mer tillgång till kompetens behöver vi också attrahera de bästa talangerna på detta område till Sverige. Detta behöver vi ta tag i, bland annat genom att ha en strategi för internationell talangattraktion. Vi behöver också säkra kunskapen i hela befolkningen. Det behöver vi göra tidigt och genom hela livsresan.

För att vi ska kunna skapa nya framgångsrika entreprenörer, startups och scaleups och för att våra industrier ska vara konkurrenskraftiga framöver behöver vi skapa ett nyttiggörande – att vi kommer fram till en tillämpning av det vi gör.

Som ni hörde tidigare är de som kommer att vinna racet och få en större del av kakan i teknikracet de som är tidigt ute när det gäller nyttiggörande. Så hjälp näringslivet som sådant att få tillgång till detta! Några av delarna har nämnts tidigare. Det gäller både sandlådor, industridoktorander, FoU-avdrag och de tydliga programsatsningar som krävs. Det är så vi hjälper Sverige att behålla sitt välstånd och sin konkurrenskraft och klara klimatomställningen framöver.

(Applåder)

Timo van 't Hoff, Rise: Herr ordförande! Ett innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv är fundamentet för ett starkt och konkurrenskraftigt Sverige.

Jag representerar Sveriges forskningsinstitut, Rise, som har cirka 3 000 forskare och ingenjörer och som har i uppdrag att stärka svenskt näringslivs konkurrenskraft och bidra till hållbar tillväxt.

Vi är en statligt ägd oberoende aktör som fokuserar på den behovsmotiverade tillämpade forskningen, och vi skapar därmed förutsättningar för att de satsningar vi gör på grundforskning ska omsättas till nytta och nya produkter och tjänster till marknaden. Denna länk är viktig, alltså att de stora satsningar vi gör på grundforskning också följs av behovsmotiverad och tillämpad forskning och att de forskningsutövare som jobbar med detta får full kostnadstäckning.

Som ledande innovationsnation behöver vi ta till vara den kunskap som skapas så att den omsätts till nytta för industri och samhälle. Vi behöver snabba upp denna utveckling inom de kunskapsområden som är viktiga för Sverige och säkerställa att svensk industri upprätthåller sin konkurrenskraft och sin konkurrensposition internationellt.

Sverige kan inte vara bäst på allt, utan vi behöver välja vilka kunskapsområden vi ska vara bäst på, precis som föregående talare har indikerat.

Regeringen bör därför ge uppdrag till industrin, akademien och instituten att tillsammans med forskningsfinansiärer ta fram en nationell teknik- och innovationsstrategi som ska vara ett fundament i den kommande industristrategin. Vi ser gärna att den uppdateras löpande och att den ligger till grund för framtida investeringar i grundforskning, tillämpad forskning och de satsningar som görs på innovation, kompetensutveckling och infrastruktur.

En annan viktig länk för att omsätta kunskap till innovation är teknikinfrastrukturer, som vi kallar för olika saker. Ibland pratar vi om testbäddar och ibland om test- och demonstrationsanläggningar. De tjänstgör som acceleratörer i innovationssystemet.

Till skillnad från forskningsinfrastruktur, som drivs av forskningsbehov, drivs teknikinfrastrukturen av industrins behov. För företag som ska lansera och utveckla nya produkter, processer och tjänster kan experiment i teknikinfrastrukturer förkorta utvecklingstiden, snabba upp marknadsintroduktioner och minska riskerna.

Sådana investeringar i teknikinfrastruktur är oftast för stora för enskilda bolag samtidigt som de är en bra arena för samverkan mellan stora och små bolag. Industrin ser ett stort behov av dessa moderna teknikinfrastrukturer, men för att de ska vara relevanta och fylla sitt syfte behöver de löpande uppdateras och vidareutvecklas. I dagsläget saknas finansieringsmekanismer för detta.

Finansieringsstrukturer behöver etableras för att säkerställa att teknikinfrastrukturerna är uppdaterade, moderna och framtidssäkrade, och som stöd ska vi använda den nationella teknik- och innovationsstrategin, allt för att säkerställa att den internationella konkurrenskraften för teknikinfrastrukturer säkerställs.

När det kommer till effektiviteten hos innovationssystemet ser vi att det finns möjlighet till effektiviseringar. Finansiärer är i dagsläget fria att göra egna bedömningar av vilket ekonomiskt stöd som ska ges till de sökande, och detta gäller även tolkning av statsstödsreglerna.

Att finansiärerna har möjlighet att tillämpa reglerna på olika sätt skapar en stor flora av administration, administrativa regler, villkor och procedurer, och detta skapar självfallet ineffektivitet och komplexitet, inte minst för de mindre aktörerna. Detta behöver åtgärdas, och Forskningsfinansieringsutredningen har presenterat ett bra förslag för att komma till rätta med detta.

Till sist måste vi nämna det europeiska innovationssystemet. För att främja svenskt deltagande i EU:s innovationssystem ser vi gärna att Vinnova får utökade resurser för medfinansiering där så krävs och erbjuder svenska aktörer expertstöd, rådgivning och samordning. Vi behöver ta till vara den kollektiva kompetensen och främja svenskt inflytande på EU:s innovationssystem och säkerställa att vi påverkar det så att det passar de svenska aktörernas behov.

Sammanfattningsvis behöver Sverige en teknik- och innovationsstrategi för att säkerställa att de satsningar vi gör på grundforskning följs av satsningar på den tillämpade forskningen för att säkerställa vår innovativa förmåga. Vi behöver se till att industrin har tillgång till anpassade och uppdaterade

teknikinfrastukturer för att validera och verifiera ny teknik som skapar konkurrensfördelar och accelererar innovationsförmågan i Sverige.

Till sist behöver Sverige en tydlig röst i utformningen av EU:s innovationssystem, och svenska forskningsfinansiärer behöver resurser för att säkerställa ett aktivt deltagande i EU:s program.

(Applåder)

Stina Lantz, Swedish Incubators & Science Parks, SISP: Stort tack för att vi får vara här! Jag kommer att prata om de minsta och nyaste företagen, nämligen startups.

Jag är vd för Swedish Incubators & Science Parks, som är en medlemsförening som finns från norr till söder och som jobbar just med de nya företagen. Vi i Sverige är väl bland de bästa i världen på startups, eller hur? Vi skapar otroligt många unicorns, och vi har en fantastisk hotbed i Stockholm för start-upbolagen och investerarna, eller hur?

Detta är den bild som vi gärna visar upp av Sverige när vi är ute, men inåt är det inte riktigt så bra som vi vill ge sken av när vi pratar om oss internationellt. Vi halkar efter. Om vi tittar på strategiska statliga satsningar, både finansiella och regulatoriska, ser vi att Sverige faktiskt är ett av de länder i Europa som har minst satsningar på denna målgrupp. Många länder som har satsningar som går igång nu påbörjade dessa för fem tio år sedan. Ett sådant arbete ser vi inte riktigt här i Sverige i dag, och detta är vi bekymrade över.

Vad är då innovation? I dag ska vi ju prata om forsknings- och innovationspolitik, men vad har detta egentligen med startups att göra? Innovation är det som händer när vi tar till exempel vår forskning eller annan hög kunskap och använder den i ett samhälle och den sedan skapar ett värde.

Flertalet av gångerna handlar det om att kunskapen finns i ett företag som kan skicka en faktura för en utförd tjänst som dessutom är väldigt attraktiv på en marknad, inte bara på Sveriges marknad utan även på en exportmarknad. Då har vi lyckats; då har vi stängt hela cirkeln. Det är därför vi satsar så himla mycket på forskning i Sverige – för att vi ska tjäna en massa pengar så att vi kan ha kvar vår fantastiska välfärd.

Värdeskapande är en helt avgörande del i innovation. Ett effektivt sätt att skapa detta värde är att satsa på entreprenörskap och entreprenörer som kan lyfta ut den forskning vi gör på universiteten, precis som Sara Mazur var inne på i början, och skapa nya företag av de fantastiska nya forskningsrön som vi kommer på.

Hur ser då Sveriges funktion för detta ut? Jag har försökt göra en bild för att vara lite pedagogisk, och den ser ni på skärmen nu. Vi kallar det för hela Sveriges entreprenörsfabrik. Vi har massor av kunskap. Sverige är ett välutbildat land. Vi har otroligt många personer som kommer på briljanta nya idéer som sedan kan bli till värdeskapande exportföretag.

Detta händer inne på universiteten, men det händer också jättemycket i de stora företagen. Det händer också utanför dessa miljöer. Ungefär 50 procent

av de 400 startups som systemet skapar varje år kommer faktiskt inte från akademien och inte från stora företag. Det är fifty-fifty, vilket är ganska intressant att ha med sig. Det är inte bara i forskningen som detta händer, men däremot bär man ofta med sig idéer som kommer från forskningen.

När forskare har sina första idéer och börjar fundera på om de som forskare verkligen kan starta ett företag utifrån det som de har kommit på har vi ett fantastiskt system med innovationskontor och holdingbolag inne på universitetet som kan hjälpa till att guida och som också kan hjälpa till med den första kritiska finansieringen, som Sara berättade om, för att validera de bitarna. Också Vinnovas finansiering spelar en extremt stor roll för att detta ska hända. Som jag sa skapas över 400 nya startups varje år i Sverige i systemet, och detta är faktiskt till stor del tack vare Vinnovas finansiering, som gör det möjligt.

När man har kommit en liten bit på vägen behöver man ta sig ut i den riktiga verkligheten. Då kommer man ofta in i en inkubator, och där får man hjälp med access till privat kapital, till kunder och till allt som behövs för att det ska bli ett lite mer riktigt företag. Sedan, när man är klar där, behöver man koppla upp sig i värdekedjor och till exempel samarbeta med Ericsson för att kunna nå en exportaffär som tar en ända till Brasilien. Där är det jätteviktigt med ett lokalt starkt innovativt ekosystem där man får möjlighet att mötas och skapa allianser för att kunna kroka arm och skapa denna export.

Vi kan titta på det andra myntet av dessa bolag. Varför är de så himla viktiga? Det som jag framför allt vill skicka med är inte bara innovation, export och pengar utan också att det handlar om en massa jobb – det får vi inte glömma bort. Ungefär 2,2 procent av de småföretag som startas i Sverige varje år är höginnovativa, och varje jobb som skapas där är jobb som i sin tur genererar ytterligare fem jobb. Dessa företag tjänar ganska bra med pengar, vilket är superbra för Sverige. Det jag säger är alltså att det inte är vilka jobb som helst, utan det är jättebra jobb.

Vi ser runt om i Europa, precis som tidigare talare har pratat om, att många länder satsar extremt strategiskt på den här målgruppen. Men Sverige gör inte det, och vi tycker att vi såklart behöver göra det. Vi vet lite för lite om dem. Vi behöver skapa bättre kunskap om dem så att vi kan rikta insatser rätt och också mäta och följa upp de insatser som faktiskt görs och se hur effektiva de är. Vi tror att vi kan få mycket större utväxling på dessa bolag om vi prickar mer rätt. Bolagen finns i hela Sverige, och då är data en jätteviktig nyckel.

Våra önskemål är följande: Vi behöver en startupstrategi. Även om det är en forsknings- och innovationsproposition som kommer behöver det finnas ett väldigt tydligt startupfokus i den också, för det är där vi skapar tillväxt. Vi behöver också ta kontroll över kunskap och data om denna målgrupp i Sverige. Vi behöver även ett levande ekosystem i hela Sverige. Det är inte bara i Stockholm, Göteborg och Malmö som det händer, utan det händer från norr till söder. Det är verkligen en superkraft som vi behöver ta till vara nu.

(Applåder)

Ordförande Tobias Andersson (SD): Då har vi hört röster om vilka insatser och åtgärder som kan främja ett innovativt och konkurrenskraftigt Sverige och näringsliv.

Nu ska vi i stället lyssna till minister Ebba Busch från Klimat- och näringslivsdepartementet som ska ge sin syn på regeringens pågående arbete på området.

Energi- och näringsminister Ebba Busch: Stort tack för inbjudan! Det är gott att se så många både nya och välbekanta ansikten på plats här i dag. Jag vill tacka tidigare talare som vi haft möjlighet att lyssna till här.

När regeringen tog emot USA:s utrikesminister Antony Blinken tillsammans med handelsminister Raimondo och även ambassadör Tai berättade jag om teknikutvecklingen och att teknikutveckling och innovation är nyckeln till vårt välstånd.

Alfred Nobel revolutionerade sprängtekniken. Med hans dynamit kunde världen göra explosioner säkrare, effektivare och billigare. Det innebar att kol och metaller kunde utvinna ur gruvor i större mängd, och tack vare dynamiten blev det också möjligt att spränga sig igenom berg för att bygga nya transportnät, järnvägar och kanaler.

Detta ledde i sin tur till en explosionsartad handel och en utrullning och möjlighet till entreprenörskap som annars aldrig hade skett – ett riktigt samhällsbygge. Denna utveckling är en del av det som kallas för den industriella revolutionen.

Det vi nu ser är hur industrirevolutionen 4.0 gör denna resa igen. Genom teknisk utveckling har Sverige återigen möjlighet att bygga många och starka företag som skapar jobb och välstånd i hela landet.

För att ge en lite mer personlig reflektion så här i inledningen tror jag att det är otroligt viktigt att det finns ett realistiskt framtidshopp. Som jag sa bland annat när jag var på besök hos Vinnova är det mycket av beslutsfattandet och policyskapandet som kommer från en plats av rädsla. Det är ganska förståeligt när världen förändras i så rask takt.

Vi har stora klimatförändringar. Vi har haft en tuff period vad gäller ekonomi. Vi har haft en pandemi som har påverkat värdekedjor i hela världen. Vi har en stor migration som är fullt förståelig men som också har varit skrämmande genom att den på många sätt utmanar samhällena så som de ser ut i dag. Och så har vi en gränsöverskridande brottslighet ovanpå det.

Detta har gjort att mycket av policyskapandet från höger till vänster kommer från att det finns något att vara rädd för. Världen är ganska skrämmande, men om inte vi som på olika sätt är samhällspåverkare – nu pratar jag brett – kan visa att det finns möjlighet till en bättre framtid och en bättre morgondag och göra den trovärdig och realistisk finns det ingen anledning att fatta alla obekväma beslut och fortsätta att vara nyfiken och förändra det som är verklighet i dag, alltså grunden för innovation.

Sverige är ett av världens mest innovativa länder. Vi ligger i toppskiktet när det gäller andelen av BNP, men det är näringslivet som står för merparten av satsningarna med över 70 procent av Sveriges totala investeringar i forskning och utveckling. Vi kan inte ta detta för givet. Jag kan inte nog understryka och hålla med om detta.

Vi behöver fortsätta att sälja den svenska drömmen och fortsätta att sprida alla våra fördelar och hylla det som är bra, men inte på något vis slå oss till ro, för det är då – i den sekunden – som vi blir omsprungna. Vi behöver se till att Sverige är attraktivt så att företag fortsätter att satsa på forskning och utveckling i just Sverige. Konkurrensen från andra länder är nu stenhård.

Finland, som vi hade glädjen att ha besök ifrån denna vecka, har i många avseenden en ekonomi som vi inte ska avundas, men de har en tydlig prioritering av innovation som jag verkligen tycker att man kan utmanas och spurras av.

Exporterande företag, ofta innovativa företag, står för 52 procent av Sveriges BNP, och detta bygger på att vi har sått innan vi har skördat.

Jag ska säga några ord om regeringens satsningar hittills, och jag ska försöka vara rapp. För att stärka Sverige som innovationsland har vi gjort ganska mycket och byggt vidare på goda idéer från tidigare regeringar. Det görs stora satsningar på att bygga ut utbildningssystemet, däribland ingenjörsläroverenskommelsen, med bland annat en utbyggnad specifikt av civilingenjörsutbildningarna.

Regeringen kommer i slutet av året att presentera en STEM-strategi som spänner över hela utbildningssystemet, från förskola till forskarutbildning.

Vi har tillsatt en särskild utredare för att se över både FoU-avdraget och expertskattereglerna. Vi vill att det ska bli lättare för företag att både attrahera och behålla nyckelkompetens. Där finns tidsgränsen för skattelättnader enligt expertskattereglerna, som har utökats från 5 till 7 år, men också 3:12-utredningen, som ska analysera beskattningen av personaloptioner. Jag ska inte gå in djupare på det.

Regeringen har också gett elva myndigheter i uppdrag att attrahera och behålla högkvalificerad internationell kompetens. Det handlar om konkreta saker som hur man ska kunna ta med sig sin familj till det nya landet, som är mycket svårare att ta sig in i om man kommer som ny och inte har funnits där från start. Detta tittar de specifikt på.

Vi jobbar mycket med att förenkla regelverk för företag. Det blev lite syntax error och lite av en utmaning för en del av våra nationella medier när jag försökte sälja in att regeringen skulle hålla presskonferens med en nationell nyhet som om vi vore i Rosenbad i Stockholm, fast från Västsvenska Handelskammaren i Göteborg. Det var lite utmanande för en del medier att få ihop, men det gjorde vi och presenterade äntligen Förenklingsrådet. Det finns fortfarande utrymme att lobba för vilka som borde komma in och arbeta hårt i detta förenklingsråd.

Vi tittar också på hur myndigheter ska kunna få till snabbare tillståndsprocesser. Det är detta som återkommer precis överallt.

Jag vill säga något om att våga välja och prioritera inom forskning och innovation. Vi gillar konsensus, och vi gillar samförstånd. I dessa tider av ganska stor polarisering tycker jag att detta är något som är värt att hylla. Men jag tror att det måste börja gnissla lite mer på detta område. Vi kan inte göra alla glada genom att ge alla lite, lite för att kunna säga att vi har gett lite där. Det är inte nog för att det ska bli schvung och för att vi verkligen ska få pang för pengarna.

Vi kommer aldrig att kunna konkurrera i absoluta tal med en del av de länder som vi möter i konkurrensen. Då behöver vi vara smala, spetsiga och strategiska. Detta gäller inte minst de investeringar som har gjorts i AI-forskning i USA och Kina, där vi ligger långt efter.

För att vi ska behålla vår globala konkurrenskraft behöver vi identifiera områden där vi redan är starka och där vi vill bestämma oss för att våga prioritera. Här ska vi behålla vår position. Sedan behöver vi bestämma oss för vad som ska vara bröd och smör i övrigt – den basnivå som vi behöver ha – och vilket nytt område som vi behöver inta och därefter våga prioritera det ganska tungt.

Jag vill säga två ord om nyttiggörande av forskningsresultat och avsluta med FoI-propositionen.

Ny kunskap blir inte innovationer förrän den når marknaden. Vi kunde höra här tidigare att vi har en lång väg kvar i att orka prioritera även den delen. Det är inte fullt att tjäna pengar. Det är inte fullt att ta marknadsandelar. Tvärtom är det det som möjliggör att de här idéerna får genomslag riktigt stort och inte bara på den nordiska marknaden.

Vi behöver skapa bättre förutsättningar för lärosätenas innovationskontor och holdingbolag, inkubatorer och science parks samt stöd till validering och verifiering av forskningsresultaten och på så sätt stärka entreprenörskapet vid universitet och högskolor. Därtill behöver vi bli bättre på att skala upp de forskningsbaserade företagen så att de kan stanna och växa här i Sverige. Det är en prioritering av scaleups som vi nu tydligt behöver addera.

Jag ska avsluta med vad som sker konkret med den forsknings- och innovationsproposition som det frågas om precis överallt, vart vi än går. Som ni vet har vi tänkt presentera den i slutet av året. Vi har valt att fokusera på excellens, innovation och internationalisering, och just nu är vi inne i en intensiv slutfas.

Vi har under hösten tagit in inspel brett från företag, organisationer, myndigheter, regioner – ja, brett, ni förstår. Vi har fått in kloka idéer och förslag till den här politiken. Vi har också haft ett flertal möten och rundabordssamtal med olika samhällsaktörer för att få in ett så brett perspektiv som möjligt.

Vi står inför en historisk utveckling där innovation, återigen, kommer att vara absolut avgörande för vårt välbefinnande men även för vårt geopolitiska inflytande i en ganska svår tid.

Nu ska vi göra om dynamiten, separatorn, kullagret, skiftnyckeln, Bluetooth och telefonboken i mobiltelefonen. Jag är övertygad om att ledorden även i den här frågan behöver vara ”alla goda krafter behövs”, för svåra problem löser man bäst tillsammans med nyfikenhet och hårt arbete.

(Applåder)

Ordförande Tobias Andersson (SD): Vi tackar statsrådet Busch för anförandet.

Nu ajournerar vi mötet till klockan 11.15 för kaffe, som kommer att finnas utanför.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Då är klockan slagen 11.15 plus, och jag förklarar härmed mötet återupptaget.

Vi ska nu ägna oss åt frågestund med de talare som varit. Näringsutskottets ledamöter är först att ställa frågor. De har blivit ombedda att undanhålla eventuella argument och snarare ställa frågor, max två stycken sådana. När vi har hunnit igenom näringsutskottets ledamöter är det fritt för frågor från övriga.

Vi går i partistorleksordning och börjar därför med Socialdemokraterna.

Daniel Vencu Velasquez Castro (S): Tack för era presentationer och för att ni kommit hit!

Jag kan bara konstatera att vi socialdemokrater har lite andra ambitioner än regeringen har när det gäller innovationsområdet. Jag tycker att det har beskrivits ganska utförligt av många här att det sker nedskärningar som inte är bra.

Jag skulle vilja fråga vad ni ser att statens roll ska vara i innovationssystemet. Kanske främst till Vinnova men till Ebba Busch också: Vad ska statens roll vara för att vi ska vara ett fortsatt starkt innovationsland också om tio år?

Sedan skulle jag vilja ställa en fråga till SISP. Vi har ju sett att i Storbritannien finns till exempel Scaleup Institute. Du pratade väldigt mycket om startups, men vi vet att i Sverige är det väldigt många som kan starta upp men har svårt att skala upp. Där har vi socialdemokrater föreslagit att vi ska se över ett scaleup-institut också här i Sverige. Jag skulle vilja höra lite om det.

Darja Isaksson, Vinnova: Det vi ser både i Sverige och i andra framgångsrika forsknings- och innovationsländer är att staten har en väldigt viktig roll.

Statens roll är att skapa förutsättningar för starka forskningsmiljöer – och de finns i akademin – och att säkerställa att det finns statliga medel som möjliggör förutsättningar för många. Vi hör det här, och det är helt sant. Det gäller till exempel teknikinfrastukturer – man ställer inte en fabriksproduktion för att testa en ny idé bara så där. De behoven delas av många, och det är korta ledtider för många. Där behöver staten vara med och skapa förutsättningar för fler att tillsammans investera i nödvändiga infrastrukturer, som behövs för innovation.

Man använder också statliga medel för att skapa samverkan. När akademi, näringsliv, både stora och små företag och offentliga aktörer ska testa någonting nytt är statliga pengar viktiga för att det ska gå att göra. En enskild aktör

kan inte ta hela risken och kostnaden, så för att samverkan ska bli av behöver staten dela den risken med andra aktörer.

Det här händer framför allt i tidiga faser. Ni kan notera att till och med konkurrenter samarbetar med varandra i de här faserna.

Sedan är det också så som Stina tryckte på när det handlar om startup-ekosystem. De är exceptionellt viktiga, för det är där det går snabbt. Ni kan titta på Ny tekniks 33-lista. Ni kan titta på Europeiska innovationsfonden och se att Sverige kommer ganska starkt ut men att de bolagen i stort sett alltid har fått statlig finansiering i de väldigt tidiga faser som Stina nämner, alltså när en idé är i ett lärosäte och man ska göra den allra första POC:en. Utan dem finns det inte tillräckligt med bevisade idéer för att det privata kapitalet ska gå in med de större pengarna, för det gör man alltså i ett senare skede.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Då SISP var apostroferade i den andra frågan lämnar jag ordet till Stina för att svara på den.

Stina Lantz, Swedish Incubators & Science Parks: Det är precis sant om de här småföretagen att vi behöver ganska många som startas och gärna på forskningsresultat. Men sedan då? Sedan behöver de ju skala upp, och där har vi faktiskt ganska stora utmaningar också i Sverige.

Också här kan staten ta en väldigt viktig roll genom att riskminimera det privata kapitalet. Det gäller särskilt företag som står i begrepp att bygga sina första fabriker och börja tillverka till exempel materialet eller flygplanet som man kommit på. Där har vi ett jättegap.

Det är precis det som UK har gjort genom sitt Scaleup Institute. De har skapat en funktion som samlar data om företagen, från det allra tidigaste till det senaste, men som också hela tiden löpande identifierar vilka gap de har kopplat både till policyer och regelverk och till finansiering. De började redan för 15 år sedan, och det är en av de stora anledningarna till att just UK nu är ett av de länder i Europa som faktiskt har lyckats skapa en fantastiskt stor ny generation av vinstgivande techbolag.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Vill Darja replikera på detta? Väldigt kort i sådana fall.

Darja Isaksson, Vinnova: Ett jättekort tillägg också. Man brukar inte tala om det lika ofta i de här sammanhangen, men det offentliga har också en extremt viktig roll i att tillhandahålla data. Där har vi som land halkat efter. Nu börjar EU ställa krav, och nu kommer Data Spaces.

Jessica Stegrud (SD): Herr ordförande! Tack för alla presentationer – jätteintressant!

Det har nämnts här, vilket ju är rätt och riktigt, att vi är en fantastisk innovationsnation och har och har haft en väldigt framgångsrik exportindustri.

Grunden till det en gång i tiden var en generell sett hög utbildningsnivå. Där kommer det nu ständigt oroväckande signaler. Det pratas mycket om forskning och akademi, högskolor och universitet och så vidare. Men nivån under lämnar mycket att önska. Det var en parentes, nog om det.

Vi pratade också om de framgångsrika regionerna i världen när det gäller framför allt AI och tech och då framför allt USA och Asien. Den gemensamma nämnaren där är bland annat toppuniversitet men också att man inte reglerar så mycket.

Det vi ser nu från EU-nivå är att vi går mot mer och mer av regleringar. Jag är vis av erfarenheten då jag har suttit i EU-parlamentet. Det är en trög organism. Man ligger gärna steget efter och kliver gärna in sent och då gärna med regleringar.

Förutom det här med mer resurser och mer bidrag och att staten ska gripa in, är inte själva regleringstänk ett stort hinder för att ligga i framkant i utvecklingen? Den som känner sig manad får svara – jag tänker mig näringsministern och kanske någon till.

Energi- och näringsminister Ebba Busch: Tack, Stegrud, för frågan! Det korta svaret är ja.

Vi talade lite grann under mingeldelen här. Den stora utmaningen för statens del är att kunna vara en garant för att riskminimera för den typ av innovation som annars har det svårt, framför allt i det initiala skedet eller när det gäller att få till basinfrastrukturen som gör att man sedan kan skala upp och bli mer marknadsmässigt konkurrenskraftig.

Det handlar då om skattemedel. På det följer, helt rätt och riktigt, mycket högre krav. Är det här galna projektet verkligen värt att använda skattemedel till? Det tycker jag är en av de svåraste inneboende, liksom grundläggande konflikterna i detta. Staten behöver kunna vara med och vara katalysator eller riskminimerare in i det okända och in i det oupptäckta. Samtidigt när staten är det kommer det per automatik en annan typ av ansvar gentemot medborgarna att kunna säga att det var värt att använda skattemedel till något som man inte visste om det skulle funka.

I allt annat går det ju ut på ansvarsutkrävande. Varför lade ni pengar på det här utan att veta att det skulle fungera? Jo, det är hela poängen. Vi vet inte om det här kommer att fungera. Vi behöver lägga pengar på det för att kolla om det fungerar. Det påverkar en del av vårt eget regelverk.

Det andra är hela EU-maskineriet, som påverkar oss på så många områden. Jag ser det inte minst på life science-sidan. Jag kan bara understryka det. Här tror jag att vi behöver vara många krafter från höger till vänster, oavsett vad vi tycker i andra frågor, som bara bestämmer oss för att vi kan diskutera

enskildheter. Nästan alla företag kan leva med enskildheter. Men vad är summan av alla regler? Gör det att investeringen landar i EU, eller gör det att investeringen landar i Kina eller USA?

Där är vi nu, och det är knivskarpt i några år. Annars kommer EU inklusive Sverige att vara någon helt annanstans om vi inte orkar kroka arm med andra, kanske till och med lite mer oortodoxa, krafter inom unionen för att bestämma att bottom line måste vara färre regler och mindre detaljstyrning om det ska kunna hända saker på riktigt.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Jag tänker att även Pia och Teknikföretagen, som har medlemmar runt om i hela världen och upplever olika regleringar, kan få svara på frågan.

Pia Sandvik, Teknikföretagen: Jag tänker att det finns många delar som påverkar Sveriges konkurrenskraft och våra företags konkurrenskraft. Reglering är en av dem, men vi ser också en rädsla för EU:s sätt att hantera den globala konkurrensen med att bli mer och mer protektionistiskt. Man jobbar med ganska mycket statsstöd mot gamla teknologier i stället för att jobba med det nya.

I de värdekedjor som våra svenska företag har är det 2,4 miljoner människor som jobbar utanför Sverige, och av dem är det 1 miljon som finns i EU. Det vill säga att vi är helt beroende av frihandel. Vi är beroende av ett EU som har självförtroende att våga satsa på nya teknologier och det som är framtiden och inte slänga pengar efter gamla och dåliga teknologier.

Därför är det också viktigt vad vi väljer att göra i vår forsknings- och innovationspolitik. Där blir reglering en viktig del, men det finns också många andra delar. Kan inte vi tala om via vår teknik- och innovationsstrategi vilka tekniker och teknologier som är viktiga att satsa på kommer vi inte att vara en stark röst i EU:s industripolitik. Men när man träffar våra företag och våra medlemsföretag pratar de om en tsunami av regleringar.

Vi får väl se nu vad man klarar av att göra på EU-nivå. Man har ju sagt att man ska plocka ned det där – kanske framför allt rapporteringen, inte så mycket regleringarna. Men det har en negativ inverkan på konkurrenskraften, och det behöver vi jobba med.

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M): Tack så mycket för era föredragningar!

Vi kan konstatera att vi faller väldigt mycket över på ett annat departement när vi diskuterar. Jag kommer att hålla mig lite till det, för det var några av er som tog upp frågan om Finland. Eller rättare sagt så här: Vi sneglar väldigt mycket på Finland.

En sak de har gjort är Aalto-universitetet där tre högskolor, finansministeriet och näringslivet har gått ihop. Är det det ni har i åtanke? Tänker ni någonting

strukturellt i Sverige för morgondagen och kuggarna som ska jacka i varandra? Det är min ena fråga.

Min andra fråga handlar om att något som hänger nära ihop med innovationen är immaterialrätten. Det är ingen av er som har nämnt den i dag, så någon som känner sig hågad får gärna säga några ord.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Om vi börjar med Finland, är det någon som vill kommentera detta? Det var flera som apostroferade staten under sina anföranden.

Stina Lantz, SISP: Jag kan börja med att kommentera Finland. En annan sak som vi är väldigt avundsjuka på Finland för är att de dessutom har en startupstrategi med en bred parlamentarisk förankring. Den har de nu haft väldigt länge.

Det finns en till sak som vi behöver titta på när det kommer till Finland. Deras motsvarighet till Almi har otroligt mycket mer pengar att investera tillsammans med näringslivet.

Det är så vi ser till att de statliga pengarna investeras sunt. Man kopplar ihop dem med de privata investeringarna. Det är kanske inte staten som ska fatta hela beslutet. Då är det risk att man kanske satsar fel. Men om det privata vågar ta risken ska staten kunna hjälpa till med en liten riskminimering i det hela.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Är det någon mer som vill kommentera? Varsågod, Sara Mazur.

Sara Mazur, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse: Det jag tycker är imponerande med Finland är att de är duktigare på att agera strategiskt än vad vi är.

Om vi till exempel tittar på ett område som AI är Finland rankad på plats 10 i världen och Sverige på plats 17, trots att vi har ett enormt forskningsinitiativ i WASP-programmet.

Den absolut största skillnaden av alla de faktorer som man rankar är nationell strategi, där Sverige ligger på plats 44 och Finland på plats 12 eller något sådant i det området. De är starkare i att agera strategiskt, upplever jag.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Nästa frågeställare är Lorena Delgado Varas från Vänsterpartiet, varsågod.

Lorena Delgado Varas (V): Jag är djupt tacksam över att vi lever i den tid som vi lever i. Jag kunde följa hela sammanträdet digitalt på vägen hit, och jag hinner ställa mina frågor.

Jag kan dock konstatera, och jag tror att även Daniel Vencu Velasquez Castro lyfte fram det tidigare, att det är ett problem att vi ser nedskärningar i alla led som leder fram till forskning. Det gäller från grundskola till universitet och de organisationer som jobbar direkt med bland annat startups.

Min första fråga är till Stina Lantz från SISP. Du nämnde att det är ungefär 400 startups som startas varje år. En stor del av dem bildas tack vare grundforskningen. Hur ser du på den utvecklingen? I dag ser vi universitet som behöver stänga lokaler och minska lärarhandledda timmar, doktorander som kanske inte kan få stanna och så vidare. Har ni någon prognos om vilken effekt det kommer att ge i framtiden på bildandet av startups?

Den andra frågan gäller småföretag. Vi har sett att det är väldigt svårt för småföretag att kunna använda sig av testbäddar. Det är många tjänster som är ganska dyra och så vidare. Ser ni något behov av att till exempel satsa mer på småföretag och så att de ska kunna tillgängliggöra sig möjligheten till testbäddar för att vi ska stärka den delen? Jag tror att de delarna behöver stärkas ganska mycket.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Stina Lantz från SISP får börja med att svara.

Stina Lantz, SISP: Självklart ser vi konsekvenser. Jämfört med många andra länder hade Sverige redan innan den ekonomiska sits vi sitter i nu ett ganska anorektiskt system.

Vårt nationella inkubatorprogram, till exempel, har haft 110 miljoner i budget årligen från Vinnova. Nu med nedskärningarna kommer det att dras ned till 70 miljoner. Det kommer inte alls att kunna hjälpa lika många företag, såklart. Det påverkar mest i de mindre universitetsstäderna. Den största påverkan kommer vi inte att se i Stockholm, utan det är ute i landet.

Det finns mycket i detta. Vi skulle förmodligen kunna boka en hel vinkväll och diskutera det.

Våra universitet har lärarundantaget. Universiteten har svårt att ge pengar till holding för att investera i bolagen. De har också väldigt mycket mindre pengar i Sverige jämfört med stora starka Aalto eller andra universitet runt om i världen.

Detta är också en utmaning. Nu när vi behöver stärka i så många led, och det har vi behövt ganska länge, går vi i stället bakåt. Det är klart att det kommer att få jättestora konsekvenser om ett par år om vi fortsätter så här.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Åsa Zetterberg från Tech Sverige vill också kommentera, varsågod.

Åsa Zetterberg, Tech Sverige: Tack för att du lyfter fram SME-bolagen. SME-bolagen är mycket av det som gör Sverige starkt. De små och medelstora företagen och techbranschen är mycket av de delarna.

Om man vill hjälpa företagen så att de ska ha möjlighet att växa i Sverige är kompetenstillgången en helt avgörande del. Där står man i de delarna i konkurrens med väldigt många andra typer av bolag.

Det handlar om att hjälpa små och medelstora bolag att få tillgång till kompetens men också så att de ska kunna göra avdrag eller hjälpa på andra sätt när de satsar på egen kompetensutveckling.

Det finns till exempel ett förslag om det som kallas kompetensavdrag, och vi har FOU-avdrag. Det är väldigt mycket för att hjälpa de små och medelstora bolagen. De är jätteviktiga i sitt partnerskap med de stora bolagen som kanske drar lite ytterligare. Det finns alla skäl att göra det.

När det kommer till reglerna på EU-nivå har vi den senaste fyraårsperioden sett över hundra olika akter som är ganska överlappande. Jag skulle säga att det är ganska svårt att navigera. Det är mycket compliance, det vill säga att följa. Det är jättesvårt för små och medelstora bolag, som i ganska liten utsträckning är på den inre marknaden för att de helt enkelt tycker att det är väldigt besvärligt.

Vi behöver fortsätta att värna de små och medelstora bolagen i den nya ekonomin och det nya näringslivet som kommer att handla väldigt mycket om de tekniktunga bolagen.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Småföretag engagerar såväl näringsutskottets ledamöter som de inbjudna talarna. Det är flera som vill kommentera detta. Pia Sandvik får kort ordet om detta.

Pia Sandvik, Teknikföretagen: Jag ska fatta mig mycket kort. Huvuddelen av våra medlemmar är små och medelstora företag. För både stora och små företag handlar det om en fortsatt satsning framöver på innovationsprogram. De blir arenor där man kan träffas och utveckla kunskap och innovation tillsammans. De är bra i sin konstruktion, för där delar man också risken. Staten tar en del, och industrin tar en annan del.

Vinnova har haft resurser för att lägga på just testanläggningar tidigare som SME har kunnat använda sig av. Det finns sådana delar som man också kan göra mer av. Men de långsiktiga innovationsprogrammen är helt avgörande för SME:ernas utveckling, skulle jag vilja säga. Om inte annat är de mycket viktiga.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Jag går vidare. Övriga får återkomma till detta senare. Nästa talare är Anders Ådahl från Centerpartiet, varsågod.

Anders Ådahl (C): Tack så hjärtligt. Det blir en P3-övergång, eftersom Centerpartiet är mycket förtjust i småföretag.

Vi delar dessutom bilden att Sverige som välfärdsnation är helt beroende av att vi lyckas ta fram ny kunskap, förpacka den kunskapen ute i ett företagande och vara globalt konkurrenskraftiga. Jag vill tacka panelen för att ni lyfter det så tydligt, och Ebba Busch kan ta det vidare in i regeringsarbetet.

Ett område som växer lavinartat just nu som vi har talat om i dag är AI och digitaliseringen rent allmänt. Det kommer att vara helt nödvändigt för alla branscher att vi har mycket hög kompetens inom AI-kunskaper och digitalisering.

Samtidigt får jag det inte att gå ihop när regeringen driver en utbildningspolitik som heter Från skärm till pärm. Där ska vi i skolan bland våra elever inte vänja oss vid pedagogiska verktyg och kunskaper inom digitalisering. När man är 16 år ska det se ut så, och när man är 20 år ska vi vara världsledande.

Jag får inte riktigt det att gå ihop. Jag undrar om Åsa Zetterberg från Tech Sverige möjligen vill kommentera det och om Ebba Busch möjligen vill ge replik.

Jag har ytterligare en fråga till Sara Mazur, som här representerar det privata kapitalet. Kan du säga någonting mer om hur du ser att det privata kapitalet bäst jobbar med det statliga kapitalet? Ni är så himla tydliga med vad ni vill, medan jag uppfattar att staten är mindre tydlig i sina ambitioner.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket, Anders Ådahl. Vi börjar med Åsa Zetterberg från Tech Sverige, varsågod.

Åsa Zetterberg, Tech Sverige: I tider när det sker stora förändringar behöver vi alltid följa dem och se vad det får för konsekvenser för oss som individer. Det gäller barn, elever och i det här fallet hela skolan. Det är helt givet.

I sammanhanget när vi talar om skolan och dess förmåga att lära ut och få oss att nå resultat behöver vi titta på de länder som har haft högst resultat i Pisa under en ganska lång tid. Det är Finland, Estland, Sydkorea och Singapore.

Det är några av världens mest framstående länder i att använda digitala hjälpmedel för att nå bättre resultat och att hjälpa elever som har det lite tufft.

Vi behöver satsa mer på att hjälpa lärare att förstå hur vi använder olika typer av digitala hjälpmedel för att hjälpa individer där de befinner sig.

AI ritar om kartan väldigt starkt just nu om hur och vad vi ska lära oss framöver. Vi behöver ha mer fokus på de frågorna kopplat till skolan än att göra det till en svartvit fråga, skärm eller pärm. Det blir i min värld ett lite för förenklat uttryck.

Vi behöver fokusera på det bredare perspektivet framåt. Skolan har ett väldigt tydligt kompensatoriskt uppdrag. Det finns elever som kommer att ha mycket hjälp hemifrån och kanske tillgång till teknik och annat för att komma så långt de kan med sina förmågor och ta vara på sin potential. Skolan kommer att behöva hjälpa till desto mer för att kompensera det.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Jag ger ordet till statsrådet Busch.

Energi- och näringsminister Ebba Busch: Tack så mycket för frågan. Jag vill understryka att det ibland i debatten låter svartvitt. Antingen är det skärm, eller så är det pärm.

Jag har själv en sjuåring och en snart nioåring. Det är lätt för mig att komma ihåg. Jag firar nio år som partiledare i dag. Då var jag jättegravid. Så gick det två veckor, och sedan kom första barnet. Det är lätt att komma ihåg.

Vi är många som vittnar om att det är en väldig stor skillnad på skärmanvändning och skärmanvändning. Tittar vi på alla de företag som sliter med att hitta rätt kompetens säger de: Vi har nyexade personer som inte kan grunderna för det de gör. De har snabbsparat sig till slutsatsen på en gång.

Att nu sitta med tioåringar som inte kan läsa ordentligt och inte kan räkna ordentligt, och där vi har hamnat efter rejält i naturvetenskapliga ämnen men även i det mest grundläggande, påverkar också hur vi förhåller oss till varandra. Det handlar om att kunna förstå och läsa ett rum, att se sammanhang.

Vi lär ju inte våra barn att koda, vilket vi skulle kunna göra redan från väldigt tidig ålder. Men däremot har vi nu haft krav på att man redan i förskoleålder, redan från tolv månaders ålder, ska använda skärm i undervisningen. Det handlar om i vilket syfte det görs. Det är därför det är så viktigt med vilken funktion tekniken tjänar i våra barns liv. Det gäller både utanför skolan och definitivt i skolan.

Det handlar om hjälpmedel för att kunna bistå elever som annars är studie-svaga enligt det traditionella upplägget. Det är en diskussion.

Det andra är: Har de verktygen för att kunna använda tekniken, eller har de bara givits mer skärmtid? Det är det stora skiftet.

Där behöver vi ha mer forskning. Vad vet vi om skillnad som faktiskt stärker deras kompetens och ställning sedan ute på arbetsmarknaden? Det gör nu stor skillnad.

Vi har alldeles för lite forskning om kopplingen till den lavinartade ökningen av den psykiska ohälsan. Det handlar om flickor som undrar om de duger när de redan i väldigt unga år har fått höra saker. Min dotter var fyra år när hon första gången fick höra att hon var för tjock från äldre barn och att killar inte gillar tjocka tjejer.

Vad händer då om man kliver ut i sociala medier och får den världsbilden väldigt snabbt bekräftad? Det blir väldigt svårt att lyckas i skolan om man inte mår bra. Vi har en lavinartad ökning av diagnoser, adhd och annat. Där ifrågasätter ändå nu en del läkare och ber föräldrar att testa att plocka skärmen.

När skärmen finns i skolan behöver det finnas en väldigt tydlig funktion för det. Jag vidhåller ändå det, men vi ligger efter i de mest grundläggande delarna.

I övrigt kan jag säga att jag känner mig lite grann som en bakbunden person i och med att vi är precis i slutfasen av arbetet med forsknings- och innovationspropositionen. Jag ser fram emot att vi får lov att bekänna lite mer färg då.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Stort tack. Då ska även Sara Mazur få besvara den andra frågan om relationen mellan statligt och privat kapital, var-sågod.

Sara Mazur, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse: Tack för frågan. I stadgarna för Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse står det att vi ska stödja grundforskning och utbildning i landsgagneligt syfte. Det är vad vi kan göra med våra privata medel.

I våra strategiska program ser vi att det fungerar såtillvida att vi har grundforskning av hög kvalitet, och vi producerar kompetens. Det vi också ser om vi till exempel tittar på AI är att 65 procent av de utexaminerade doktorerna arbetar i svenska företag när de är färdiga.

Om jag skulle få önska kompletterande satsningar med publika medel är det på det vi inte fokuserar på med våra satsningar, som tillämpad forskning och tillämpningar i offentlig sektor. Där finns det så mycket att göra.

Små och medelstora företag behöver ha tillgång till öppna demos, öppna testbäddar som jag har talat om, för att de ska ha möjlighet att ta till sig och börja arbeta med den nya tekniken, och vi behöver investera i mer infrastruktur.

Vi har från stiftelsens sida finansierat Berzelius, som är Sveriges vassaste superdator. Men den är för forskningsbruk. Vi har inte finansierat en infrastruktur för svensk offentlig sektor eller svenska företag.

Det är mina önskemål om kompletteringar.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Då ska vi gå vidare till nästa frågeställare. Det är Lili André från Kristdemokraterna, varsågod.

Lili André (KD): Tack så mycket alla för fina och värdefulla presentationer.

Sverige har excellens och högt kvalificerade forskare. Men för att stärka vår internationella innovationskraft behöver vi ett samlat grepp, ett närmare samarbete med akademi och industri och förutsättningar för startups och scale-ups, som vi har talat om i dag.

Vi vet att det behövs förutsättningar och mer pengar från staten. Men kan ni exemplifiera? Vad krävs från akademin, myndigheter och företag för att med mer pengar få till internationella avtal och för att omsätta kunskap till nytta just för en internationell innovationskraft? Vad är statens uppgift mer än förutsättningar och pengar? Vilka krav kan ställas?

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Jag tänker att Timo van't Hoff från Rise får börja med att svara på denna fråga, varsågod.

Timo van't Hoff, Rise: Det är självklart att när vi gör stora investeringar i teknikinfrastuktur som ska vara tillgängliga och öppna för svenskt näringsliv och offentliga aktörer, att man behöver säkerställa att beläggningen, att den används, är relevant och ligger inom de kunskapsområden och satsningsområden som Sverige vill bli starkt på.

Jag tänker framför allt att vi behöver säkerställa att vi inte investerar i saker som är fina men som ingen använder. Det gäller just utnyttjandegrad och beläggningsgrad, som är jätteviktigt, och att vi säkerställer att skattepengar går till rätt saker och accelererar innovationer och inte bara bromsar ned det.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Även Darja Isaksson från Vinnova får möjlighet att svara. Vad krävs utöver kapital?

Darja Isaksson, Vinnova: Jag ska försöka att visa det genom ett exempel på AI-området, eftersom det också kom upp.

Det är klart att USA och Kina ligger väldigt långt fram. Frankrike är ett land som har satt Europa på kartan. Vad hade Frankrike som var så rätt? De är väldigt duktiga på matte. De har väldigt starka forskningsinstitut som redan för 15 år sedan bestämde sig för att fokusera på maskininlärning som skapade miljöer som attraherade talanger.

De talangerna var avgörande för att attrahera investeringar när Google och Deepmind ville göra sina forskningsmiljöer. De individerna startade sedan startups, most notably Mistral AI. Det är en startup som har satt Europa på den internationella AI-kartan.

När vi tittar på vad man behöver göra handlar det om att få en helhet av insatser. Det är därför jag uppmärksammar er på Kanadas AI-strategi. Det handlar om att säkerställa att infrastrukturen finns. Det kan inte ett enskilt företag göra.

Vi hörde Sara Mazur nämna beräkningskapaciteten. Det behövs i kombination med data och satsningar som gör att man tar fram nya AI-modeller på spännande områden. Då får man konkurrenskraft. Det ska vara kombinerat med instrument för att gynna startups och kombinerat med ett instrument för att lyfta kompetensen på bredden i SME:er.

Det ska vara kombinerat med instrument som till exempel Storbritannien gör på det regulatoriska området. Det handlar om ett rejält kompetenslyft på tillämpande myndigheter så att de faktiskt förstår. Det behövs incitament och förutsättningar för de myndigheter som ska tillämpa regelverken som överlappar att göra det i nära dialog med de bolag som skapar de innovativa lösningarna så att man förstår implikationerna av vad tekniken kan och inte kan.

Det är därför som jag också vill att ni uppmärksammar att EU lyfter fram regulatoriska sandlådor. Det är ett instrument som många länder har börjat använda. Jag träffade ledande personer i Singapore. Det är sant att det är en utmaning. De säger: Eftersom Europa inte kommer att klara det här använder vi regulatoriska sandlådor så att de mest innovativa idéerna kan prövas här. Sedan använder vi de erfarenheterna för att utforma vår policy.

Det var ett exempel som jag hoppas kan kännas relevant.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Vi saknar Miljöpartiet i salen. Vi går därför vidare till Liberalerna. Det är Louise Eklund, varsågod att ställa dina frågor.

Louise Eklund (L): Tack alla ni som har tagit er tid att komma hit i dag.

Flera av er har nämnt just betydelsen av grundforskningen för att få fram innovationer och speciellt innovationer som kan kommersialiseras. Där har nämnts STEM-strategin och betydelsen av att vi satsar på det.

Det som är lite oroande, eller kanske till och med alarmerande mot den bakgrunden, är att vi ser att de skarpaste hjärnorna i Sverige just nu aktivt väljer bort att söka sig till teknik.

Tittar vi på de högpresterande eleverna ser vi att de är tjejer. Det ser vi betygsmissigt, och det har vi sett under ett antal år. Tittar vi sedan på utbildningarna inom teknik och ingenjörutbildningarna ser vi att det är en stor majoritet manliga deltagare.

Här har vi ett strukturellt problem som kommer att få stor betydelse för den enskilda men också för Sverige. Jag undrar utifrån era plattformar: Vad gör ni för att fler tjejer och unga kvinnor ska söka sig till teknikutbildningar?

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Fler kvinnor inom teknikutbildningar och teknikycken. Vem vill börja? Ministern?

Energi- och näringsminister Ebba Busch: Vi gör en rejäl prioritering av ingenjörsländet Sverige. Det är en viktig bas och en viktig riktning att fortsätta att gå i.

Jag har statsrådskollegor i Lotta Edholm och Johan Pehrson som ständigt utmanar mig i de här frågorna. Det gäller att börja tidigt, förstärka och rikta det tydligt också till tjejer i en tidig ålder.

Jag har i mitt uppdrag som näringsminister haft ganska många rundabords-samtal för att främja kvinnors företagande. Där kommer den här frågan upp ständigt.

Vi tar nu ett helhetsgrepp om frågorna om kvinnors företagande, entreprenörskap och förutsättningarna att kunna vara med och kunna gå från idé till handling i just den här typen av innovativa miljöer.

Vi har sett att det finns ett brett politiskt stöd från höger till vänster för att vi vill se mer av det. Trots det har ganska lite hänt de senaste åren. En faktor i det är att vi vet ganska lite om vad som har verklig effekt.

Tillväxtverket har nu kommit med en rapport som föreslår en rad åtgärder och som vi precis har börjat att arbeta med. Men en sak vet vi gör skillnad. Det är förebilder. Där är forskningen otvetydig.

Där gör vi nu ett arbete ihop med Tillväxtverket för att se: Hur kan vi tillgängliggöra de förebilderna i mycket högre utsträckning? Det gäller att man ska kunna se: Här finns möjligheten att ta steget och sänka tröskeln. Det handlar om att bana väg för fler ingenjörer som vi behöver och att göra det mer attraktivt men också att de sedan i sin tur ska kunna kliva över i entreprenörskaps- och företagandedelen.

Det är ett komplement och en del som vi arbetar med i detta.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Då tar vi även en kort kommentar från Åsa Zetterberg, varsågod.

Åsa Zetterberg, Tech Sverige: Det är en viktig fråga. I techbranschen behöver vi ha människor med olika bakgrund och såklart olika kön och så vidare. Just bristen på kvinnor har vi jobbat med under en längre tid.

Vi har ungefär 30 procent kvinnor. Men i de tekniktunga delarna är det desto mindre. På utbildningarna har i dag andelen kvinnor ökat. Vi har jobbat med det under en längre tid. Det är ungefär 30 procent även där. Men det är inte tillräckligt på något sätt.

Det som vi som bransch behöver göra är såklart att jobba med vårt eget ledarskap och hur vi välkomnar och har miljöer för detta. Det gäller också hur vi beskriver jobben som sådana på olika sätt. Det är inte bara för kvinnor utan för att attrahera olika typer av människor in i det.

Det vi behöver göra i skolan i tidig ålder – på tal om den tidigare frågan vi hade – är kopplat till studievägledare och till att intressera människor i tidig ålder kopplat till teknik. Där kommer säkert STEM-strategin att kunna göra en del. Men vi behöver jobba med den ytterligare.

Det vi också gör från vår del är kopplat till att visa på den attraktiva bransch som det är i löneutveckling, flexibilitet, karriärmöjligheter och olika typer av jobb, vilket det verkligen är. När vi talar med kvinnor i branschen, och vi använder en hel del av förebilder, vittnar de om att det är en attraktiv bransch. Vi behöver som bransch bli ännu bättre på att berätta om det.

Återigen: Vi behöver hjälp i de tidiga åldrarna för att locka fler att komma till utbildningarna.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Då har alla närvarande partier fått ställa sina frågor. Vi har hela tre minuter kvar innan avslutnings-

anförandet. Skogsindustrierna med Torgny Persson har bett om att få ställa en fråga, varsågod.

Torgny Persson, Skogsindustrierna: Jag kommer från Skogsindustrierna. Jag saknar lite i debatten stödet till forskning och innovation om våra basnäringar gruvor, stål, kemi, skog och så vidare.

Det är som någon tidigare nämnt inte så att de stora bolagen behöver pengar. Men vi behöver universitet, högskolor och institut som jobbar med frågeställningar, till exempel våra processer och så vidare. Det är ett område där vi verkligen har tappat resurser den senaste tiden.

Jag undrar om någon vill kommentera det, till exempel Ebba Busch eller Darja Isaksson.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Jag tänker att Timo van't Hoff inte har svarat på så många frågor. Vill du det så får du gärna göra det.

Timo van't Hoff, Rise: Jag gör det jättegärna. Inom Rise har vi ganska mycket fokus just på skogsindustrin. Mycket av den framtida kolfria atomen kommer från skogsråvara. Jag skulle vilja säga att vi har väldigt mycket framför allt tillämplad forskning om hur vi skulle kunna göra mer nytta av skogsråvaran framför allt när det gäller de innovativa delarna. Jag håller inte riktigt med dig. Vi har mycket satsningar kring det.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Tack så mycket. Då har vi en sista fråga från Sofia Larsen, Svensk Handel, varsågod.

Sofia Larsen, Svensk Handel: Precis som har sagts här tidigare krävs det väldigt goda förutsättningar för att kunna accelerera utveckling och omställning. Näringslivet och inte minst Svensk Handel lägger mycket privata investeringar i detta. Men det är ganska vita fläckar kopplat från den statliga sidan.

Jag håller med klimat- och näringsministern om att det krävs i FOI-propositionen att vi framåt tydligt gör konkreta satsningar. Men hur ser ministern på att satsa på olika typer av innovationskluster, samverkanskluster och det tvärfunktionella samarbetet för att få till det bästa av allt, kapital?

Ordförande Tobias Andersson (SD): Jag har lovat ministern att få gå för en minut sedan. Ministern får välja om hon hinner svara på den frågan eller inte.

Energi- och näringsminister Ebba Busch: Jag gör det. Sedan får någon jättegärna ta vid här.

Jag tror att det är helt avgörande att vi gör det. Jag vill egentligen bara bekräfta frågeställningen. Jag håller med om det. Det är så vi får mer utväxling av våra satsningar.

Jag hade äran att vara kommunpolitiskt aktiv i nio år innan jag hamnade på den nationella arenan. Det är en utmaning att Sverige som land fortsätter med att alla måste ha sitt lilla upplägg i stället för att se att Sverige i första hand inte konkurrerar bara med Finland, Norge och Danmark, utan alla vi konkurrerar med X, Y och Z.

Nu tittar jag på Pia Sandvik, som är här i ny kapacitet. Jag hade möjlighet att vara på en fantastisk testbädds- och forskningsanläggning i Göteborg som Rise har varit en väldigt viktig del av.

Där ser man företaget säga: Vi kommer nu att arbeta över gränserna men också öppna för att ganska fritt kunna testa saker och ting, överföra information, dra slutsatser och dela dem brett. Det är det som gör att vi står starka och att vi vågar se oss som en helhet snarare än att Uppsala ska konkurrera med Borås som ska konkurrera med Luleå. Det har vi faktiskt inte riktigt råd med.

Det är att vi är ett land med hög tillit som samarbetar tillsammans som har gjort att vi har kunnat svinga långt över vår viktclass egentligen. Det tror jag att vi behöver hålla fast vid även framöver. Det handlar om att vi vågar överföra och applicera lärdomar från en sektor till en annan för att få ut mesta möjliga av det.

Tack för väldigt goda medskick och också utmaningar.

Ordförande Tobias Andersson (SD): Stort tack för detta svar. Vi ger alla paneldeltagare en varm applåd.

Då har vi kommit till den sista delen på dagens offentliga sammanträde, vilket är ett avslutningsanförande från utskottets vice ordförande Elisabeth Thand Ringqvist, varsågod.

Vice ordförande Elisabeth Thand Ringqvist (C): Ordförande! Tack till alla er som har deltagit här i dag med otroligt många intressanta och kloka perspektiv!

Tre stycken stora strukturomvandlingar – industri, tjänster och it – drevs av företag. I dag står vi inför två parallella strukturomvandlingar: dels klimatomställningen och dels digitaliseringen eller man kan nästan säga AI-strukturomvandlingen.

Den andra drivs av företag och av grundforskning i matematik och fysik. Det vi ser i dag är applikationer som är utvecklade av företag.

Den första, klimatomställningen, drivs väldigt mycket av politiska beslut. Men det är företagen som med hjälp av digitaliseringen kan få den att hända.

Vi har 20 år på oss att göra det här. Det speglar också den intensitet och det intresse för forskning och innovation som vi har hört här i dag.

Det har visat sig i många presentationer hur mycket andra länder lägger på forskning som andel av BNP och vilka strategier andra länder har. Det är viktigt med strategier, för det pekar både näringsliv och akademi i samma riktning.

Vi har tittat på hur modiga andra länder är i att fokusera på styrkeområden. Vi har också sett hur modiga andra länder är i att regulatoriskt bli bättre med regulatoriska sandlådor, en sorts – jag vet inte vad man ska kalla det – dynamisk lagstiftning och reglering som inte riktigt stämmer överens med hur vi här inne jobbar just nu.

Det är tydligt att staten har en kanske viktigare roll än på länge för att möjliggöra att företagen tillsammans med akademin kan leverera och lösa de utmaningar vi står inför. Därför är det inte bara de här sakerna som är viktiga, utan det som vi i näringsutskottet också fokuserar på är att det måste finnas otroligt goda förutsättningar för företagen att verka i Sverige när det gäller både kapital och kunskapstillgång. Då kan vi tillsammans åstadkomma den tillväxt som vi behöver.

(Applåder)

Ordförande Tobias Andersson (SD): Stort tack för detta! Jag förklarar därmed näringsutskottets offentliga sammanträde avslutat.

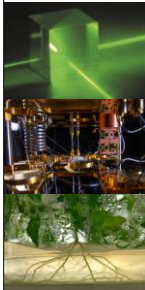
BILAGA

Bilder från det offentliga sammanträdet

Bilder visade av Sara Mazur, Knut och Alice Wallenbergs stiftelse

Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse

2,2 miljarder kronor 2023 och över 37 miljarder kronor i anslag sedan 1917 till excellent grundforskning och utbildning i Sverige

- En av de största privata forskningsfinansierarna i Europa
- Anslag i huvudsak till naturvetenskap, teknik och medicin
- Långsiktiga anslag till excellenta forskare och forskningsprojekt
- Strategiska anslag och stipendieprogram - viktiga för forskarsamhället, industri och samhälle

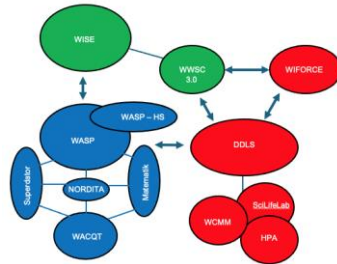

Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse

Strategiska anslag - kompetensuppbyggnad

- Syftet är att stötta grundforskning men också att bygga kompetens i områden viktiga för Sverige och svensk industri.
- De strategiska forskningsprogrammen har forskarskolor med 1300 doktorander och 325 industridoktorander.
- Över 600 postdoktorer och minst 120 industri-postdoktorer.
- Flera forskningsarenor

Ant och Alice Wallenbergstiftelse

Tack!

Bilder visade av Pia Sandvik, Teknikföretagen

En forsknings- och innovationspolitik för stärkt konkurrenskraft

Pia Sandvik, Vd Teknikföretagen

 Teknikföretagen

Global kapplöpning om framtidens teknologier

Teknologiskt ledarskap – hur ett land uppfinner, förnyar och använder teknologier för att konkurrera ekonomiskt – kommer att forma den globala utvecklingen och ekonomin i hög grad framåt.

Sveriges förutsättningar för att utveckla och locka till sig forskningsintensiva företag är därför avgörande för hur väl Sverige - genom investeringar i forskning och innovation - fortsatt kan exportera nya varor och tjänster, stärka vår resiliens och totalförsvarsförmåga samt ställa om samhället.

Kommande forsknings- och innovationsproposition måste vara en ambitiös och strategisk agenda med ambitiösa, kraftfulla satsningar som stärker industrins konkurrenskraft här och nu.

Forskning och innovation bidrar till

Sveriges konkurrenskraft

Ökad totalförsvarsförmåga

Omställning

De offentliga investeringarna måste gå hand i hand med industrins investeringar

Fler länder än Sverige vill attrahera forskare, investeringar och experter inom framtidens viktiga kunskapsområden.

Andra länder kraftsamlar nu för att locka näringslivet FoU-investeringar och på så vis säkra att framtidens teknik utvecklas just där.

Den internationella konkurrensen är mycket hård och det är inte självklart att företagens investeringar i FoU förläggs i Sverige.

74%

Näringslivet står för 74 procent av de samlade investeringarna i forskning och utveckling i Sverige. Av detta står teknikindustrin för hälften. Den offentliga delen behöver öka.

Teknikförslagen

2024-05-14

3

Prioriterade reformer

Teknikförslagen

2024-05-14

4

1. Höj ambitionsnivån i forsknings- och innovationspolitiken

Öka den offentliga finansieringen till forskning och utveckling så att den motsvarar minst 1 procent av BNP. Målsättningen bör vara att katalysera de totala FoU-satsningarna i Sverige till 4–5 procent av BNP, där näringslivets investeringar svarar för merparten.

Medlen bör fördelas på ett sätt som stärker lärosätenas, forskningsfinansiärerna och institutens konkurrenskraft och bidrar till uppbyggnad av excellenta och starka utbildnings-, forsknings- och innovationsmiljöer i samarbete med industrin, särskilt genom innovationsprogram.

Forskningsgruppen

2024-05-14

3

2. Ta fram en nationell teknik- och innovationsstrategi

Ge industrin, akademien, institut och forskningsfinansiärer i uppdrag att gemensamt ta fram en nationell teknik- och innovationsstrategi. Strategin bör ligga till grund för strategiska programsatsningar.

Forskningsgruppen

2024-05-14

4

3. Satsa på långsiktiga innovationsprogram

Ge forskningsfinansiärerna förutsättningar att utveckla innovationsprogram, särskilt med industriellt fokus, baserade på samverkan mellan akademien, institut, offentlig sektor och näringslivet samt säkerställ en ökad finansiering. Erfarenheterna visar att programmen har stort värde för de direkt involverade aktörerna, men också att de skapar positiva spridningseffekter till resten av samhället.

Teknikstrategin

2024-05-14

Bilder visade av Åsa Zetterberg, Tech Sverige

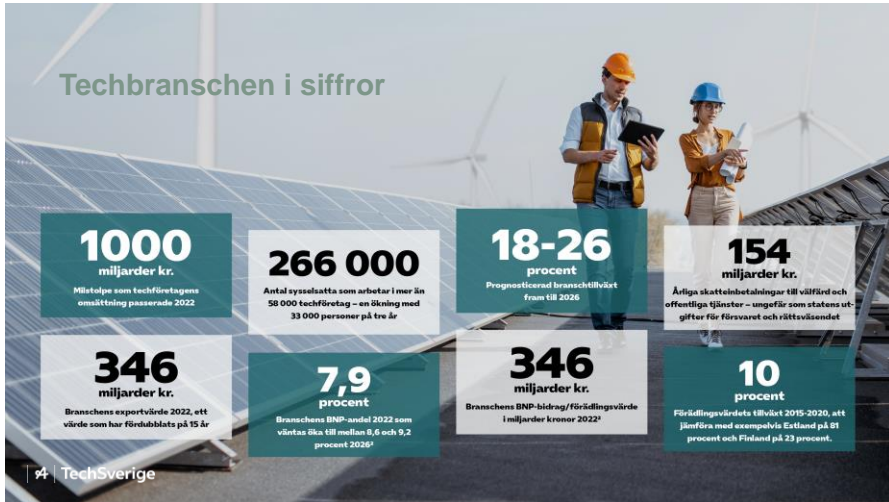

1400 medlemsföretag som samlar 100 000 medarbetare

advania ADDNODE GROUP Google Telia DOKTOR.SE
tietoenvy ERICSSON VISMA knowit ATEA
Microsoft IBM aws antc
lingio Lenovo blocket WirelessCar TENDIUM usify
TechSverige

Svenska techbranschen 2023
Stark tillväxt och goda framtidsutsikter trots kärva tider

TechSverige

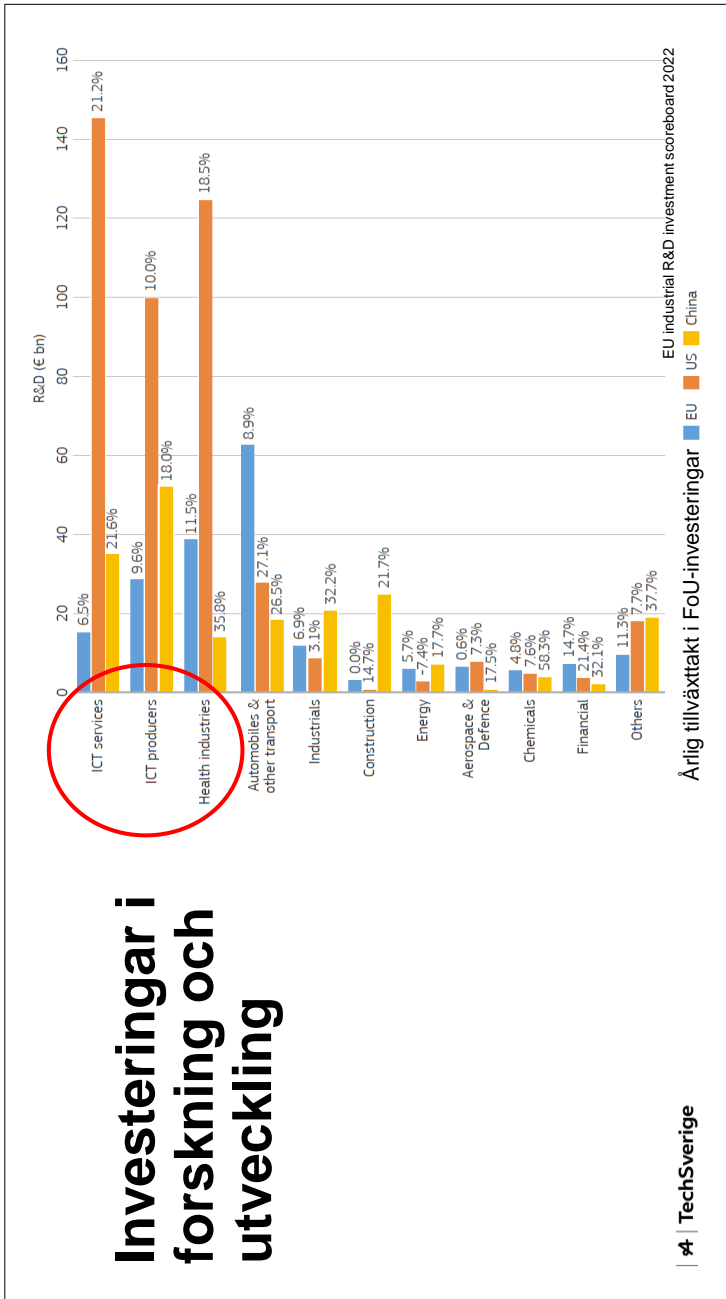
70 procent av värdet i världsekonomin under de kommande tio åren kommer att förmedlas digitalt.

Störst värde kommer fångas av de som utvecklar den nya tekniken och de som är först med att fullt ut integrera nyttan i sin verksamhet.

World Economic Forum

| TechSverige

1. Stärk forskningen inom spjutspetsteknik

- > Fokusera på excellent och behovsmotiverad forskning inom digital spjutspetsteknik såsom kvantteknik, AI, 5G/6G och cybersäkerhet.
- > En stark forskning kring dessa spjutspetstekniker ger oss inte bara möjlighet att vara i teknologisk framkant utan ger oss även förståelse att anamma applikationsområden och teknikens nyttiggörande potential.
- > Förstärk samverkan mellan akademi och näringsliv kopplat till cybersäkerhetsforskning.

| 🚩 TechSverige

2. Erbjud högskoleutbildning i världsklass, säkra tillgången till digital kompetens

- > Öka kvaliteten och genomströmningen från IT-utbildningar och satsa på att öka antalet kvinnliga studenter på dessa program.
- > Integrera digitalisering, informationssäkerhet och AI i samtliga högskoleutbildningar.
- > Stärk möjlighet till kompetensutveckling och omställning.
- > Stärk högskolans samverkan med näringslivet och arbetslivsanknytning.
- > Strategi för internationell talangattraktion och rikta särskilda satsningar på rekrytering av internationella techtalanger.

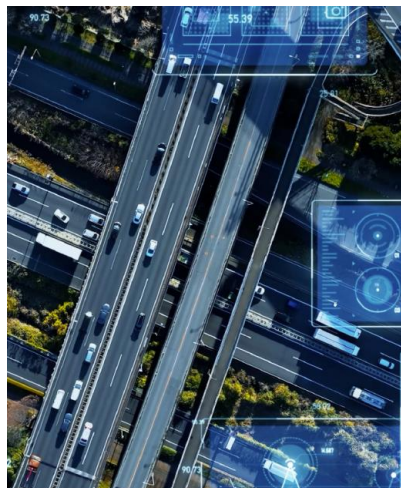
| 🚩 TechSverige

3. Satsa på nyttiggörande och tillämpning av forskning och innovation

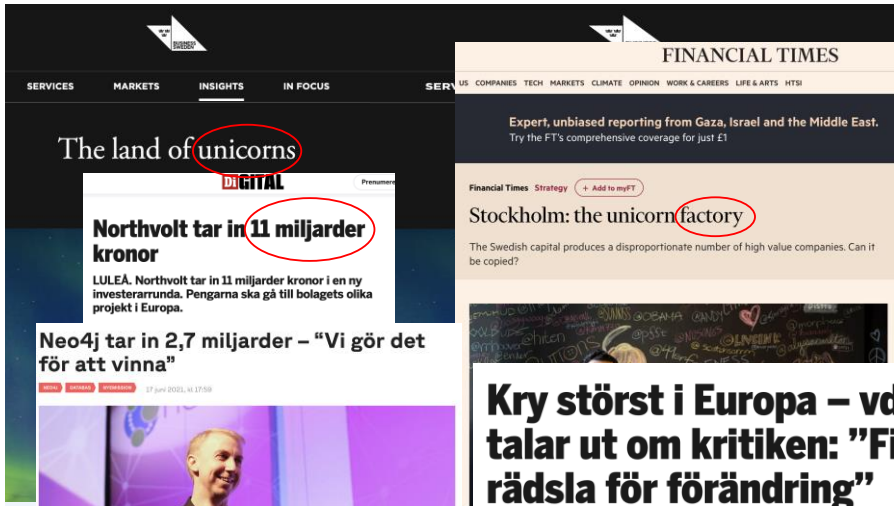
- Särskild satsning på applicerad forskning och följeforskning. Att vara först ut i att applicera ny teknik skapar konkurrenskraft.
- Gör en motsvarande kraftsamling som WASP på applikationsdriven och implementationsorienterad forskning och innovation inom AI.
- Bredda redan gjorda satsningar inom programmet avancerad digitalisering.
- Innovationsvandlådor för att skarpt kunna dra nytta av forskningsframsteg.
- Ett brett nationellt program för industridoktorander.
- Ett förstärkt och breddat FoU-avdrag.

| # | TechSverige

Bilder visade av Stina Lantz, Swedish Incubators & Science Parks, SISP

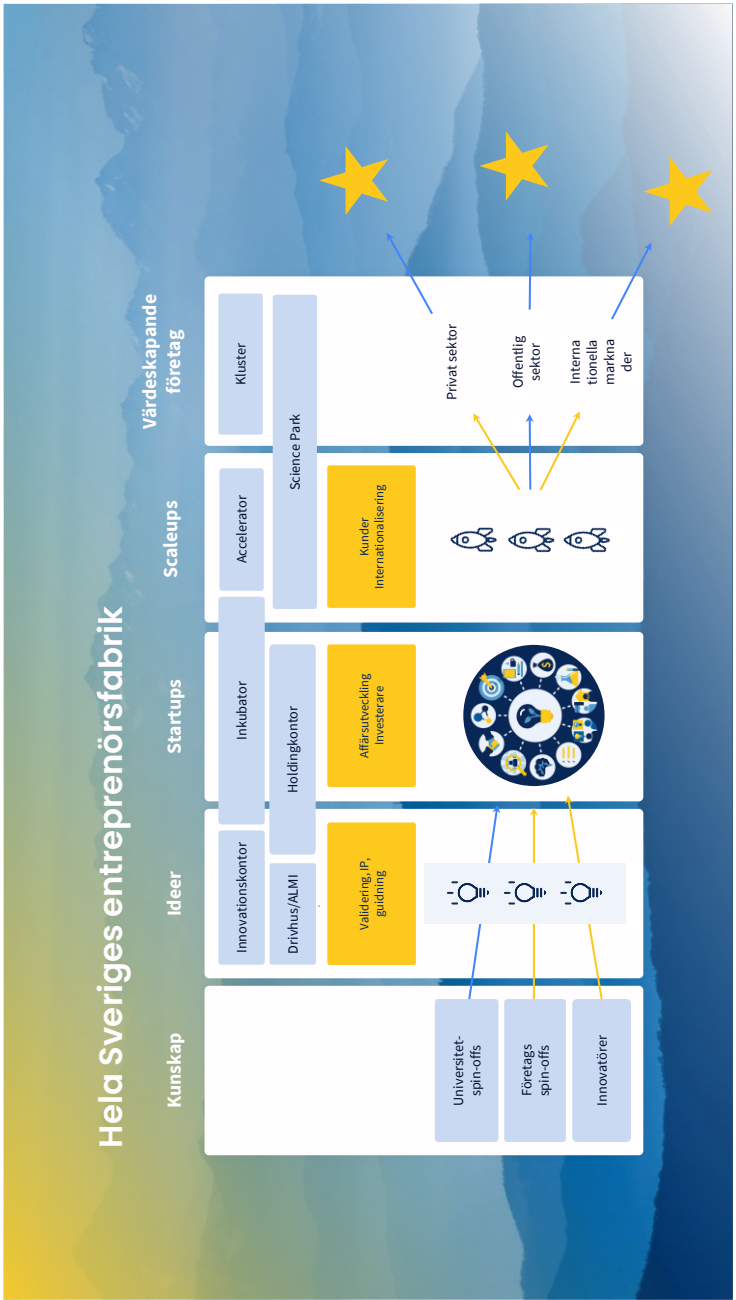

	Capital markets & investment						Talent				Ease of doing business		
	Government Startup financing (Equity, Grants, Loans)	Government fund of funds	Startup investment & entrepreneurship incentives	Pension fund reforms	ipo & public capital markets reforms	Domestic labour law	Immigration reform / Visa	Stock options	Diversity measures	Administrative support for startups	Startup procurement	Programme visibility, etc	
Austria													
Belgium													
Denmark													
Estonia													
European Union													
Finland													
France													
Germany													
Greece													
Hungary													
Ireland													
Italy													
Latvia													
Lithuania													
Netherlands													
Norway													
Poland													
Portugal													
Spain													
Sweden													
Switzerland													
UK													
Ukraine													

State of European Tech 2022 – Atomico, Orrick, Lazard, SVB UK, Slush

Varför är startups och scaleups viktiga?

Startups och scaleups har en avgörande roll för att bibehålla Sveriges välstånd:

- Stärker konkurrenskraften
- Genererar export
- Har nya, hållbara lösningar
- Skapar arbetstillfällen

2,2 % av alla små och medelstora företag som startas i Sverige är företag med hög innovationsnivå och exponentiell potential till lönsamhet och tillväxt.

0,19%

av nordiska SMF är scaleups

Om 10 år:
7,000–23,000
nya jobbtillfällen

5,2%

av jobben i nordiska SMF är skapade av scaleups

Om 20 år:
145–465 miljarder
till BNP

Inte vilka jobb som helst.

För varje högteknologiskt jobb som skapas, skapas fem till runt omkring – allt från andra högutbildade jobb såsom advokater, lärare och sjuksköterskor, till lågutbildade såsom serveringspersonal, frisörer och målare.

Det kallas The Job Multiplier Effect.

MIT SLOAN REVIEW:
<https://sloanreview.mit.edu/article/the-multiplier-effect-of-innovation-jobs/>

Strategiska statliga satsningar

Internationella förebilder

Spaniens nya startup-lag

25 punkter, bland annat snabb rekrytering av utomeuropeisk talang, sänkta arbetsgivaravgifter första fem åren och underlättar investeringar.

Tysklands miljardpaket

Tyskland investerar 10 miljarder EURO i en framtidsfond. Skapat en nationell struktur med innovationshubbar i alla regioner. Antagit en startupstrategi med bred förankring över flera departement.

UK:s skattelättnader

Investorerare och företag slipper vinstskatt om vinsten istället investeras eller lånas ut till onoterade, innovativa bolag samt sociala innovationer.

Holland satsar på deeptech

Holland investerar 400 miljoner euro för att mer forskning ska kommersialiseras.

Sverige ska bli
världens bästa
land att starta
och driva
innovativa
företag i

Men, vi vet för lite.

2,2 % av nya SMF är innovativa med potential att skapa många jobb och global export.

Men,

- Vet inte vilka bolagen är
- Vi kan inte våra styrkor och gap
- Vi kan inte rikta insatser rätt
- Vi kan inte mäta och följa upp

Sverige behöver:

- En startup-strategi med tydliga handlingsplaner
- Kunskap och data om målgruppen
- Ett levande ekosystem – i hela Sverige

2021/22:RFR1	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om den aktuella penningpolitiken den 19 oktober 2021
2021/22:RFR2	SOCIALUTSKOTTET Socialutskottets offentliga utfrågning om precisionsmedicin
2021/22:RFR3	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om finansiell stabilitet – Sårbarheter och motståndskraft i ekonomin i ljuset av ökande skulder hos hushåll och kommersiella fastighetsföretag
2021/22:RFR4	FINANSUTSKOTTET Utvärdering av Riksbankens penningpolitik 2015–2020
2021/22:RFR5	FINANSUTSKOTTET Evaluation of the Riksbank's Monetary Policy 2015–2020
2021/22:RFR6	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om den aktuella penningpolitiken den 3 mars 2022
2021/22:RFR7	ARBETSMARKNADSUTSKOTTET Uppföljning av nyanländas etablering – arbetsmarknadsstatus med särskilt fokus på kvinnorna
2021/22:RFR8	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Uppföljning och utvärdering av tillämpningen av utskottsinitiativ
2021/22:RFR9	KULTURUTSKOTTET Uppföljning av delar av den svenska friluftslivspolitikerna
2021/22:RFR10	NÄRINGSUTSKOTTET Innovationskritiska metaller och mineral – en forskningsöversikt
2021/22:RFR11	SOCIALUTSKOTTET Hälsa- och sjukvård för barn och unga i samhällets vård – en utvärdering
2021/22:RFR12	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om AP-fondernas placeringar av buffertkapitalet i pensionssystemet den 26 april 2022
2021/22:RFR13	FÖRSVARsutskottet Sveriges deltagande i fem internationella militära insatser – en uppföljning av konsekvenserna för den nationella försvarsförmågan
2021/22:RFR14	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om Finanspolitiska rådets rapport Svensk finanspolitik 2022
2021/22:RFR15	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om Riksbankens redogörelse för penningpolitiken 2021 den 10 maj 2022
2021/22:RFR16	SOCIALUTSKOTTET Offentlig utfrågning om svensk och europeisk cancerstrategi
2021/22:RFR17	TRAFIKUTSKOTTET Transportsektorns klimatmål

2021/22:RFR18

KULTURUTSKOTTET

Kulturutskottets öppna seminarium om uppföljning av delar av den svenska friluftslivspolitiken

2022/23:RFR1	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om den aktuella penningpolitiken den 20 oktober 2022
2022/23:RFR2	FINANSUTSKOTTET Översikt med internationella exempel på uppföljning och utvärdering av centralbanker
2022/23:RFR3	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om finansiell stabilitet i svensk ekonomi i ljuset av hög inflation och högre räntor
2022/23:RFR4	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om Riksbankens årsredovisning 2022 och det senaste penningpolitiska beslutet från februari 2023
2022/23:RFR5	FINANSUTSKOTTET Utvärdering av penningpolitiken 2022
2022/23:RFR6	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om Finanspolitiska rådets rapport, Svensk finanspolitik 2023
2022/23:RFR7	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om penningpolitiken 2022

2023/24:RFR1	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om den aktuella penningpolitiken den 17 oktober 2023
2023/24:RFR2	SOCIALUTSKOTTET Offentlig utfrågning om nationell högspecialiserad vård
2023/24:RFR3	CIVILUTSKOTTET Offentligt sammanträde om vårdnad, boende och umgänge vid våld i familjen.
2023/24:RFR4	NÄRINGSUTSKOTTET Näringsutskottets offentliga sammanträde om energilagring
2023/24:RFR5	TRAFIKUTSKOTTET Offentligt sammanträde om artificiell intelligens (AI)
2023/24:RFR6	SOCIALUTSKOTTET Offentligt sammanträde om reformen av EU:s läkemedelslagstiftning
2023/24:RFR7	TRAFIKUTSKOTTET Planera laddinfrastruktur för vägtrafik – en kunskapsöversikt
2023/24:RFR8	FINANSUTSKOTTET Den demokratiska granskningen av centralbanker – En forskningsöversikt
2023/24:RFR9	CIVILUTSKOTTET Offentligt sammanträde – Hur säkerställer vi ett bostadsbyggande som möter behov och efterfrågan i hela landet?
2023/24:RFR10	FINANSUTSKOTTET Offentligt sammanträde om finansiell stabilitet i en osäker omvärld – hur påverkas Sverige?
2023/24: RFR11	MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET Utvärdering av förädlingsindustrin och detaljhandeln för livsmedel
2023/24: RFR12	TRAFIKUTSKOTTET Offentligt sammanträde om trafikens elektrifiering
2023/24: RFR13	FINANSUTSKOTTET Riksbankens årsredovisning 2023 och den aktuella penningpolitiken
2023/24: RFR14	SOCIALUTSKOTTET Offentligt sammanträde om civilt försvar och krisberedskap inom hälso- och sjukvården
2023/24:RFR15	FINANSUTSKOTTET Svensk penningpolitik 2023

SVERIGES
RIKSDAG

Beställningar: Riksdagens tryckeriexpedition, 100 12 Stockholm
telefon: 08-786 58 10, e-post: order.riksdagstryck@riksdagen.se
Tidigare utgivna rapporter: www.riksdagen.se under Dokument & lagar

